

พฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1
ในมหาวิทยาลัยพะเยา

อนุชา เสริมสุข

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะต่อเนื่อง ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “พฤติกรรมและการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1
ในมหาวิทยาลัยพะเยา” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. ชัยณรงค์ ศรีมันตะ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะต่อเนื่อง

พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จและลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน คุณอำนาจพร ชีตวงศ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการกอง กิจการนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา คุณพิเชษฐ ฤกษ์จิตร ตำแหน่งหัวหน้างานวินัยและพัฒนานิสิต กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำตรวจสอบชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณประชาชนนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ ข้อมูลในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนุชา เสริมสุข

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า	อนุชา เสริมสุข
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปร.ม. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555

บทคัดย่อ

การศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา และรับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 360 คน สรุปผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมี พฤติกรรมการสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุ 13-15 ปี สาเหตุสูบบุหรี่คือ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เพื่อนสูบบุหรี่ต่อเนื่องมาแล้วเป็นระยะเวลา 1-2 ปี สาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่เป็นประจำ เนื่องจาก เป็นความเคยชิน สูบบุหรี่ต่อสัปดาห์ 2-3 ซอง มีค่าใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรี่ต่อสัปดาห์ เท่ากับ 301-500 บาท มีความต้องการสินค้าและบริการอื่นๆ เกี่ยวเนื่องจากการสูบบุหรี่ คือ หมากฝรั่ง ปกติจะสูบบุหรี่เมื่อระหว่างใช้ความคิด และสาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นกว่า ปกติ คือ ช่วงสอบ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา ทั้ง 3 ด้านตามกรอบแนวคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อเสนอแนะคือ ควรส่งเสริมและเพิ่มการรับรู้ผลกระทบของการสูบบุหรี่ รวมทั้งการรณรงค์ เพื่อปรับทัศนคติและค่านิยมมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีกลุ่มหรือชมรมส่งเสริมการไม่สูบบุหรี่ขึ้น เพื่อเป็นการสร้างแนวร่วมและค่านิยม และแรงจูงใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นในสถาบันการศึกษา และขอความร่วมมือกับร้านสะดวกซื้อรอบๆ มหาวิทยาลัย ในการงดขายบุหรี่ในกับนิสิต

Term of Title FACTORS AND BEHAVIOR ASSOCIATED WITH SMOKING AMONG THE FIRST YEAR STUDENT IN PHAYAO UNIVERSITY

Authors: Anucha Sermsook

Advisor: Dr.Chainarong Srimanta

Academic Paper Independent Study, M.P.A In Public Policy, University of Phayao, 2012

ABSTRACT

The purpose of this research was to study determine factors and behavior associated with smoking among the first year student in Phayao University. The samples groups were 360 of the first year student in Phayao University, the results were as follows: the samples started smoking between 13–15 years of age need to be group belonging and their smoking habit lasted 1–2 years. Major cause of smoking is they usually smoked between 2–3 cigarettes per week because of the habit; the average purchasing expense of cigarettes was 301 – 500 baht per week. A demand for service and product is chewing gum, usually smoking when uses the idea and the cause of smoking is higher than normal during the exam. The factors concerning smoking of the first year student in Phayao University was at the moderate level for conceptual framework of three aspects, in descending order as follows: economic factors s was at the high level, social factors was at the moderate level, and psychology factor was at the moderate level.

The result of this study recommended that University should promote and increase awareness of the impact of smoking, lunch the campaign to change attitudes and values, support a group or club to non-smoking for create a unified and values and operating with cooperation with convenience store around campus for not selling cigarettes to students.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
พฤติกรรมของมนุษย์	6
สถานการณ์การสูบบุหรี่และสารเคมีในบุหรี่.....	7
ผลกระทบของการสูบบุหรี่.....	13
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่.....	15
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	22
เครื่องมือในการเก็บข้อมูล.....	25
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	28
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่.....	31
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย พะเยา.....	37
ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ สูบบุหรี่.....	41
5 บทสรุป.....	42
สรุปผลการวิจัย.....	42
อภิปรายผล.....	45
ข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม.....	48
ภาคผนวก.....	51
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	58

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานะ โดยวิธีการเทียบสัดส่วน.....	24
2	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ.....	28
3	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามอายุ	28
4	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามคณะที่กำลังศึกษา	29
5	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	30
6	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามที่พักอาศัยปัจจุบัน.....	30
7	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง	31
8	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุกี่ปี.....	31
9	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมสาเหตุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก.....	32
10	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมสูบบุหรี่ต่อเนื่องมาแล้วเป็น ระยะเวลากี่ปี.....	32
11	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมสาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่เป็นประจำ ...	33
12	แสดงจำนวนประชากรจำแนกพฤติกรรมจำนวนบุหรี่ที่สูบต่อสัปดาห์.....	33
13	แสดงจำนวนประชากรจำแนกพฤติกรรมค่าใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรี่ต่อสัปดาห์	34
14	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามความต้องการสินค้าและบริการอื่น ๆ เกี่ยวเนื่องจากการสูบบุหรี่.....	34
15	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมโดยปกติจะสูบบุหรี่เมื่อ.....	35
16	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมสาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่ เพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ.....	36
17	แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจ.....	37
18	แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านสังคม	38
19	แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านจิตวิทยา	39
20	แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ สูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา	41

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ.....	28
2 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามอายุ.....	28
3 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามคณะที่กำลังศึกษา.....	29
4 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	30
5 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามที่พักอาศัยปัจจุบัน.....	30
6 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง.....	31
7 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุ กี่ปี.....	32
8 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมสาเหตุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก.....	32
9 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อเนื่องมาแล้วเป็น ระยะเวลากี่ปี.....	33
10 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมสาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่เป็น ประจำ.....	34
11 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมจำนวนบุหรี่ที่สูบต่อสัปดาห์..	34
12 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรี่ต่อ สัปดาห์.....	35
13 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามความต้องการสินค้าและบริการอื่นๆ เกี่ยวเนื่องจากการสูบบุหรี่.....	36
14 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมโดยปกติจะสูบบุหรี่เมื่อ.....	37
15 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามสาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่ม มากขึ้นกว่าปกติ.....	38
16 แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจ...	39
17 แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านสังคม.....	40

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านจิตวิทยา.....	41
19 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของ นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา.....	43

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	กรอบแนวคิด	22
---	------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ถึงแม้แนวโน้มการสูบบุหรี่ของคนไทยในปัจจุบันจะมีที่ทาลดลง แต่เมื่อหันกลับไปมองดูตัวเลขของผู้สูบบุหรี่แล้ว กลับพบว่าอัตราการสูบบุหรี่ของคนทั้งโลกไม่ได้ลดลงเลย สถิติตัวเลขของผู้สูบบุหรี่ทั่วโลกมีจำนวนมากถึง 1,300 ล้านคน และในจำนวนนี้พบว่ามีผู้เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ไปแล้ว 500 ล้านคน ที่สำคัญยังพบอีกว่า คนที่สูบบุหรี่นั้น จะอายุสั้นลงประมาณ 15 ปี ด้วย ด้านประเทศไทยเองก็ตาม ถึงแม้จะมีผลสำรวจออกมาว่า ปัจจุบันคนไทยเสียชีวิตจากบุหรี่ปีละกว่า 42,000 ราย และต้องเข้ารับการรักษาโดยเฉพาะโรคมะเร็งไม่ต่ำกว่าปีละ 100,000 คน บุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงการเสียชีวิตของคนไทยอันดับ 2 รองจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย สถานการณ์การบริโภคยาสูบของคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ล่าสุดและจากสถิติในปี 2553 พบว่าประชากรโลก 5 ล้านคน ตายด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ ได้แก่ โรคหัวใจล้มเหลว มะเร็ง และโรคปอด โดยมีสถิติการเสียชีวิตทั่วโลก 6 แสนคน ซึ่ง 1 ใน 4 เป็นเด็กเล็กที่เสียชีวิตเพราะได้รับควันบุหรี่มือสอง ในปี 2552 สำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจพบคนไทยสูบบุหรี่ 10.9 ล้านคน เป็นชาย 10.3 ล้านคน หญิง 5.4 แสนคน โดยในกลุ่มอายุ 15-18 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.25 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 7.62 ในปี 2552 และในกลุ่มอายุ 19-24 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่ดังกล่าวเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวเช่นกัน ซึ่งเป็นสถิติที่น่าตกใจเป็นอย่างยิ่ง

ผลกระทบของบุหรี่ต่อสุขภาพ จากข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ. 2547 พบว่ามีคนไทยสูบบุหรี่ประมาณ 11.3 ล้านคน สารพิษที่มีอยู่ในบุหรี่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพทั้งต่อตัว ผู้สูบ และผู้ที่ไม่สูบแต่ได้รับควันบุหรี่ โดยบุหรี่เป็นสาเหตุของโรคต่างๆ มากมาย เช่น โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังหรือถุงลมโป่งพอง โรคปอดบวม โรคหอบหืดแขนงหลอดลมอักเสบ โรคหลอดเลือดแดงแข็งตัว โรคมะเร็งปอด ตลอดจนมะเร็งต่ออวัยวะอื่นๆ เช่น มะเร็งตับอ่อน มะเร็งหลอดอาหาร มะเร็งกระเพาะอาหาร มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ มะเร็งกล่องเสียง เป็นต้น ซึ่งโรคหรือความเจ็บป่วยต่างๆ อันมีสาเหตุมาจากการสูบบุหรี่นี้อาจใช้เวลาานหลายปี จึงจะปรากฏอาการของโรคอย่างเด่นชัด แต่อย่างไรก็ตามผลกระทบต่อร่างกายที่สามารถพบได้ทั่วไปในผู้ที่สูบบุหรี่ คือ การมีกลิ่นตัวและกลิ่นปาก มีคราบเหลืองติดอยู่ที่ฟันและนิ้วมือ มีอาการไอและมีเสมหะในตอนเช้า มีระดับก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์สูงในเลือด ทำให้หัวใจทำงานหนักขึ้น เป็นต้น

บุหรือนอกจากจะก่อให้เกิดผลเสียต่อร่างกายอย่างมากทั้งตัวผู้ที่สูบบุหรี่และผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ แต่ได้รับควันบุหรี่แล้ว บุหรี่ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของตัวผู้สูบบุหรี่และครอบครัว รวมทั้งประเทศชาติด้วย จากการรายงานขององค์การอนามัยโลกพบว่าการสูบบุหรี่ทำให้มีการสูญเสียทางเศรษฐกิจทั่วโลกประมาณ 8 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ยังพบว่าประเทศที่ประชากรมีรายได้สูง มีค่าใช้จ่ายในด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วยจากโรคที่มีสาเหตุมาจากบุหรี่ต่อปีประมาณร้อยละ 6-15 ของงบประมาณประจำปี ด้านการรักษาพยาบาล จะเห็นได้ว่าบุหรี่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ในทางตรงกันข้ามกลับมีแต่ผลเสียต่อตัว ผู้สูบบุหรี่และบุคคลรอบข้างที่ได้รับควันบุหรี่

ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยจนยากที่จะแก้ไข เขตการค้าเสรีที่ไทยได้ลงนามกับต่างประเทศรวมถึงข้อตกลงทางการค้าต่างๆ คอยชักนำและกำหนดกฎเกณฑ์ให้รัฐบาลไทยไม่สามารถตัดสินใจอะไรได้เอง อำนาจการบริหารงานจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างประเทศ ไม่ใช่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง เมื่อทุกคนต้องต่อสู้ภายใต้สิ่งรุมเร้าจากภายนอกแล้วหนทางใดจะสามารถทำให้ชาวไทยปลอดภัยจากสิ่งเสพติดเหล่านี้ จากข้อมูลที่น่าสนใจของสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อยที่สุด และประกอบอาชีพขั้นพื้นฐานมีอัตราการสูบบุหรี่สูงสุดและเป็นผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ของประเทศ (ร้อยละ 74) ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า เหตุใดการรณรงค์ที่ผ่านมาของหลายหน่วยงานจึงยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มดังกล่าว แล้วสิ่งใดจึงจะสามารถลดอัตราการสูบบุหรี่ของประชากรไทยลงได้

การสูบบุหรี่ยังจัดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทั้งของตนเอง ครอบครัว และสังคม การสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่ดีให้แก่เยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะกลายเป็นแรงงานที่มีคุณภาพระดับสูงของประเทศ จัดได้ว่าเป็นภารกิจหลักที่สำคัญควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางวิชาการ และวิชาชีพให้แก่คนกลุ่มนี้ ทั้งนี้เพื่อจะทำให้ได้กำลังแรงงานที่มีทั้งศักยภาพที่สูง และคุณภาพที่ดี ในอันที่จะเป็นกำลังในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ของประเทศที่ยั่งยืน การจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพในส่วนของการสูบบุหรี่นั้น จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาใช้แสดงให้ทราบ คือ สถานการณ์ในปัจจุบัน ในอันที่จะทำความเข้าใจถึงความรุนแรงของปัญหาและจัดทำรูปแบบในการแก้ไขปัญหาร่วมทั้งติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินโครงการที่จัดทำขึ้น

การรณรงค์ลดบุหรือน่าจะยังไม่น่าดึงดูดใจมากพอจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ เพราะปัจจุบันได้นำเสนอถึงโรคภัยที่เกิดจากการสูบบุหรี่แล้ว ซึ่งทุกคนน่าจะรับรู้แต่ยังไม่ตระหนักถึงภัยใกล้ตัวดังกล่าว ดังนั้น การศึกษาทำวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมผู้สูบบุหรี่ เพื่อที่จะ

ทำให้เข้าใจ และสื่อสารออกไปได้อย่างตรงเป้าหมาย ซึ่งอาจจะเป็นการรณรงค์รูปแบบใหม่ๆ หรือหนทางอื่นที่จะช่วยผลักดันให้อัตราการสูบบุหรี่ลดลงได้

จากการสอบถามเบื้องต้นจากนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา ในช่วงพักเที่ยงรับประทานอาหารและช่วงพักระหว่างรอเรียนวิชาถัดไปของนิสิตแต่ละคนตามสถานที่ต่างๆ ในมหาวิทยาลัยพะเยา เช่น อาคารเรียนรวม โรงอาหาร ศูนย์บรรณสารและการสื่อสาร คณะต่างๆ เป็นต้น พบว่านิสิตทั้งหมด 100 คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาชาย 50 คนและนักศึกษาหญิง 50 คน เลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย พบว่า จำนวนนิสิตชายที่สูบบุหรี่นั้น มีจำนวน 25 คนที่สูบบุหรี่ในจำนวนคนที่ถาม 50 คน ซึ่งนับว่าเป็นตัวเลขที่ถือว่าสูง เมื่อเทียบกับร้อยละของผู้สูบบุหรี่ในประเทศ ซึ่งนอกจากจะมีนิสิตชายที่สูบบุหรี่แล้ว ยังมีนิสิตหญิงบางส่วนที่สูบบุหรี่อีกด้วย โดยในจำนวน 50 คน ที่ถามนั้น มีนักศึกษาหญิงสูบบุหรี่เพียง 7 คน

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา ว่าเป็นอย่างไร นิสิตให้ความสำคัญต่อการสูบบุหรี่และมีค่าใช้จ่ายเท่าใดในการสูบบุหรี่ รวมทั้งปัจจัยเหตุผลในการสูบบุหรี่ เพื่อหามาตรการหรือแนวทางในการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ลงไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นิสิตชาย-หญิง ชั้นปีที่ 1 ทุกคณะ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 4,770 คน โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จะมุ่งศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา โดยการทบทวนวรรณกรรม

ที่กล่าวถึง(ศรัณญา เบญจกุล และคณะ ม.ป.ป.) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่โดยสรุปผลที่ต้องการศึกษาได้ 3 ปัจจัยดังต่อไปนี้

- 2.1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
- 2.2. ปัจจัยด้านสังคม
- 2.3. ปัจจัยด้านจิตวิทยา
3. ขอบเขตด้านพื้นที่
ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาภายในพื้นที่ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา
4. ขอบเขตด้านเวลา
ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาในช่วงเดือน มิถุนายน 2554 – มีนาคม 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิสิตชั้นปีที่ 1 หมายถึง นิสิตชายและนิสิตหญิง ทุกคน ที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยาและพักอยู่ในหอพักภายในมหาวิทยาลัยพะเยา

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ หมายถึง ปริมาณ ความถี่ โอกาสในการสูบ สถานที่ เหตุผลของการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา

บุหรี่ หมายถึง บุหรี่ซองที่ผลิตจากโรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศและบุหรี่มวนเองหรือบุหรี่ที่ไม่ได้ผลิตจากโรงงานยาสูบ ได้แก่บุหรี่ที่มวนเองโดยใช้วัสดุหาง่ายในท้องถิ่น อาจเป็นกระดาษ ใบตอง ใบจาก เป็นต้น

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลทำให้นิสิตชั้นปีที่ 1 สูบบุหรี่ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านจิตวิทยา

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการสูบบุหรี่ ราคา และรายได้ของผู้สูบบุหรี่

ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง อิทธิพลจากด้านต่างๆ ที่มีผลต่อผู้สูบบุหรี่ เช่น ลักษณะการอยู่พักอาศัย สมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสูบบุหรี่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ความเครียด ความกดดันต่างๆ

ปัจจัยด้านจิตวิทยา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจ ความจำ สถิติปัญญา การสังเกตพิจารณา ความสนใจ ความตั้งใจ ประสบการณ์เดิม ความต้องการหรือความปรารถนาด้านต่างๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ได้ทราบปัจจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา
3. ได้ทราบปัญหาและข้อเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมของมนุษย์
2. สถานการณ์การสูบบุหรี่และสารเคมีในบุหรี่
3. ผลกระทบของการสูบบุหรี่ต่อสุขภาพร่างกาย
4. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิด

พฤติกรรมของมนุษย์

ความหมายของพฤติกรรม

มีผู้ให้ความหมายคำว่า "พฤติกรรม" (behavior) ไว้มาก ที่น่าสนใจเช่น เวดและทาวริส (Wade and Tavris 1999 : 245) อธิบายว่า พฤติกรรมคือการกระทำของคนเราที่สังเกตได้ ซีมบาร์โดและเกอร์ริก (Zimbardo and Gerrig 1999 : 3) อธิบายว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำของบุคคล เพื่อปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ และลาเฮย์ (Lahey 2001:5) กล่าวว่าพฤติกรรมเป็นการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่สามารถสังเกตได้จากความหมายและคำอธิบายที่อ้างถึงได้ อาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมคือการกระทำของบุคคลในทุกลักษณะ ทั้งที่เป็นโดยธรรมชาติทางสรีระ และที่จงใจกระทำ ซึ่งอาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และเป็น การกระทำที่สังเกตได้โดยอาจใช้ประสาทสัมผัสธรรมดาหรือใช้เครื่องมือช่วยการสังเกต

ประเภทของพฤติกรรม การศึกษาพฤติกรรมยุคปัจจุบันไม่เน้นการแบ่งประเภทของพฤติกรรมนัก แต่ในที่นี่ได้พิจารณาเห็นว่าการแบ่งประเภทของพฤติกรรมจะช่วยให้เข้าใจแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมได้ง่ายขึ้น ซึ่งนักจิตวิทยานิยมแบ่งพฤติกรรมได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. พฤติกรรมภายนอก (overt behaviour)

เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยชัดเจนแยกได้อีกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย เช่น การพูด การหัวเราะ การร้องไห้ การเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือแม้แต่การเต้นของหัวใจ ซึ่งผู้อื่นสังเกตได้โดยอาศัยประสาทสัมผัส

1.2 พฤติกรรมที่ต้องใช้เครื่องมือหรือการวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ เช่น การเปลี่ยนแปลงของสารเคมีหรือปริมาณน้ำตาลในกระแสเลือด การทำงานของกระเพาะอาหารและลำไส้ ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้ด้วยตาเปล่าหรือประสาทสัมผัสเปล่า

2. พฤติกรรมภายในหรือ "ความในใจ" (covert behaviour)

เป็นพฤติกรรมที่เจ้าตัวเท่านั้นจึงจะรู้ดี ถ้าไม่บอกใคร ไม่แสดงออกก็ไม่มีใครรู้ได้ดี เช่น การจำ การรับรู้ การเข้าใจ การได้กลิ่น การได้ยิน การฝัน การหิว การโกรธ ความคิด การตัดสินใจ เจตคติ จินตนาการ พฤติกรรมเหล่านี้ อาจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกาย เช่น ขณะใช้ความคิดคลื่นสมองทำงานมาก หรือขณะโกรธปริมาณน้ำตาลในกระแสเลือดมีมาก ซึ่งวัดได้โดยเครื่องมือ แต่ก็ไม่มีใครรู้ละเอียดลงไปได้ว่าเขาคิดอะไร หรือเขารู้สึกอย่างไร คนรู้ละเอียดคือเจ้าของพฤติกรรมนั้น พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในมีความสัมพันธ์กัน โดยพฤติกรรมภายในเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอก เช่น คนเรย์อมพูดหรือยอมแสดงกิริยาโดยสอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดภายใน ถ้าต้องการศึกษาให้เข้าใจเกี่ยวกับ "จิตใจ" หรือ พฤติกรรมภายในของคน ก็ต้องศึกษาจากส่วนที่สัมผัสได้ชัดเจนคือพฤติกรรมภายนอก ซึ่งเป็นแนวทางสู่ความเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นความในใจและการจะเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์แสดงออกอันเป็นพฤติกรรมภายนอกเราก็ต้องศึกษาให้เข้าใจธรรมชาติ ของการคิด การตัดสินใจ การรับรู้ การรู้สึก ฯลฯ ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ซึ่งจะมีทั้ง พฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายใน พฤติกรรมที่เป็นเรื่องของธรรมชาติสรีระ ซึ่งมักเรียกกันว่า "พฤติกรรมแบบเครื่องจักร" และพฤติกรรมที่เป็นเรื่องของประสบการณ์ ซึ่งมักเรียกกันว่า "พฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย" แต่โดยทั่วไปแล้วมักเน้นการศึกษาเฉพาะพฤติกรรมที่เกิดเนื่อง จากประสบการณ์เท่านั้น ซึ่งพฤติกรรมนั้น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามระยะเวลาที่ผ่านไป ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และสำหรับการศึกษาพฤติกรรมเพื่อการพัฒนาตนนั้น มุ่งเน้น การพัฒนาจิต ความคิด หรือพฤติกรรมภายในเป็นลำดับแรก เนื่องจากพฤติกรรมภายในเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอก หากคิดดีการปฏิบัติก็มักดีด้วย

สถานการณ์การสูบบุหรี่และสารเคมีในบุหรี่

การสูบบุหรี่และยาสูบอื่นๆ เป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตที่สามารถป้องกันได้ การสูบบุหรี่เพิ่มโอกาสในการเป็นโรคมะเร็งปอด (ประมาณ 80-90% ของผู้ป่วยมะเร็งปอด มีสาเหตุมาจากการสูบบุหรี่) นอกจากนั้นยังเป็นสาเหตุของโรคปอดอื่นๆ เช่น โรคถุงลมโป่งพอง (en:emphysema) หญิงมีครรภ์ที่สูบบุหรี่มีโอกาสแท้งลูกมากขึ้น และเด็กที่คลอดออกมาอาจมี น้ำหนักน้อยกว่าปกติ การสูบบุหรี่ยังเพิ่มโอกาสของอาการหัวใจวาย และโรคมะเร็งประเภทอื่นๆ

อีกด้วย ผู้สูบบุหรี่อาจดูแก่กว่าปกติเนื่องจากควันบุหรี่จะเพิ่มรอยเหี่ยวย่นบนผิวหนัง เนื่องจากการสูบบุหรี่มีผลเพิ่มอัตราเมตาบอลิซึม ดังนั้นอาจส่งผลให้ผู้สูบบุหรี่มีน้ำหนักลดลง [ต้องการแหล่งอ้างอิง] นิโคติน ซึ่งเป็นสารกระตุ้นประสาท (en:stimulant) ในบุหรี่นั้น มีผลเป็นสารเสพติด (en:addictive) และลดการอยากอาหาร (en:appetite suppressant) ผู้ที่เลิกการสูบบุหรี่มักจะทดแทนอาการอยากบุหรี่ด้วยการกินขนม ซึ่งส่งผลให้หนึ่งในสามของผู้ที่เลิกสูบบุหรี่มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ นิโคตินยังอาจเป็นสารพิษ หากเด็กหรือสัตว์รับประทานก้นบุหรี่โดยอุบัติเหตุ

โอกาสที่จะเป็นโรคมะเร็งปอดจากการสูบบุหรี่นั้นไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับลักษณะของการสูบบุหรี่ และความถี่ จากสถิติพบว่า คนที่สูบบุหรี่มีโอกาสจะเป็นโรคมะเร็งปอดประมาณ 11 – 17 % หรือ 10 – 20 เท่าของคนที่ไม่สูบบุหรี่ การสูดสารพิษและสารก่อมะเร็งจากควันบุหรี่ เช่น เรดอนและเรเดียม-226 เชื่อว่าเป็นสาเหตุหลักของการเกิดมะเร็ง โรยาสสูบในสหรัฐอเมริกาจำนวนมากปนเปื้อนสารกัมมันตรังสี เนื่องจากการใช้ปุ๋ยที่มีปริมาณฟอสเฟตสูง

สารพิษที่สำคัญในควันบุหรี่

ไส้บุหรี่นั้น ทำจากใบยาสูบตากแห้ง นำไปผ่านกระบวนการทางเคมี และมีการเพิ่มสารอื่นๆ ควันบุหรี่ประกอบด้วยสารเคมีมากกว่า 4,000 ชนิด ซึ่งในจำนวนนั้นมีสารเคมีจำนวนมากที่เป็นสารพิษ สารที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม (en:mutagenic) และสารก่อมะเร็ง (en:carcinogen) สารเคมีที่เป็นองค์ประกอบ ได้แก่

- นิโคติน นิโคตินเป็นสารพิษอย่างแรง สามารถดูดซึมเข้าทางผิวหนังและเยื่อรูปร่างกายได้ และเป็นสารที่มีฤทธิ์เสพติด สารนี้ในระยะแรกออกฤทธิ์กระตุ้นสมองและระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น หัวใจและชีพจรเต้นเร็วขึ้น โดยอาจจะเพิ่มขึ้นถึง 30 ครั้ง ต่อนาที ทำให้หัวใจต้องทำงานหนักกว่าปกติ และกระตุ้นการบีบตัวของลำไส้ แต่ในระยะต่อมาจะมีฤทธิ์กดระบบประสาท นิโคตินและสารเคมีอื่นๆ ที่ทำให้ไขมันชนิดไม่ดี ในเลือดสูงขึ้นทำให้หลอดเลือดตีบลง ซึ่งทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับหลอดเลือดหัวใจและความดันโลหิตสูงขึ้นได้

- ทาร์หรือน้ำมันดิน ประกอบด้วยสารเคมีหลายชนิดที่มีคุณสมบัติเป็นสารก่อมะเร็ง โดยร้อยละ 50 ของสารทาร์จะจับอยู่ที่ปอด เมื่อผู้สูบบุหรี่หายใจสูดอากาศที่มีฝุ่นละอองต่างๆ ปนอยู่เข้าไป สารทาร์ที่ปอด ก็จะรวมตัวกับฝุ่นละอองที่สูดเข้าไปนั้น แล้วจับตัวสะสมอยู่ในถุงลมปอดทำให้เกิดการระคายเคือง อันเป็นสาเหตุของการไอและมีเสมหะ และก่อให้เกิดโรคมะเร็งปอด และโรคถุงลมโป่งพองในระยะยาว

- คาร์บอนไดซัลไฟด์ (carbon disulfide) ทำให้เกิดโรคผนังเส้นเลือดแดงร่อนและแข็งขึ้น

- คาร์บอนมอนอกไซด์ (carbon monoxide) เป็นก๊าซที่เกิดจากการเผาไหม้ชนิดเดียวกับที่พ่นออกมาจากท่อไอเสียรถยนต์ ก๊าซนี้จะขัดขวางการลำเลียงออกซิเจนของเม็ดเลือดแดง

ทำให้ผู้สูบบุหรี่ได้รับออกซิเจนน้อยลง ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10-15 สำหรับผู้ที่สูบบุหรี่จัด ร่างกายต้องสร้างเม็ดเลือดแดงเพิ่มขึ้น ทำให้เลือดข้นและหนืดมากขึ้น หัวใจต้องเต้นเร็วขึ้นและทำงานมากขึ้น เพื่อให้เลือดนำออกซิเจนไปยังส่วนต่างๆ ของร่างกายให้เพียงพอ ถ้าก๊าซนี้มีจำนวนมากจะทำให้เนื้อเยื่อขาดออกซิเจน

- ไฮโดรเจนไซยาไนด์ (hydrogencyanide) ก่อให้เกิดอาการไอ มีเสมหะ และหลอดลมอักเสบเรื้อรัง ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ และคลื่นไส้อาเจียน เป็นก๊าซพิษที่ใช้ในสงคราม สารไนเตรตในบุหรี่ทำให้เกิดสารนี้ สารนี้เป็นตัวสกัดกั้นเอนไซม์ที่เกี่ยวกับการหายใจหลายตัว ทำให้เกิดความผิดปกติของการเผาผลาญพลังงานที่กล้ามเนื้อหัวใจและที่ผนังหลอดเลือด

- ไนโตรเจนไดออกไซด์ (nitrogen dioxide) เป็นสาเหตุของโรคถุงลมปอดโป่งพอง โดยจะไปทำลายเยื่อบุหลอดลมส่วนปลายและถุงลม

- ไนโตรเจนออกไซด์ (nitrogen oxide) ทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้น ใจสั่น

- แอมโมเนีย (ammonia) ใช้ในการปรุงแต่งรสชาติ และช่วยให้ไนโคตินดูดซึมเข้าสู่สมองและประสาทส่วนกลางเร็วขึ้น มีฤทธิ์ระคายเคืองเนื้อเยื่อ ทำให้แสบตา แสบจมูก หลอดลมอักเสบ

- ไซยาไนด์ (cyanide) สารนี้ถ้าได้รับในปริมาณมากจะทำให้หัวใจเป็นอัมพาต และหยุดหายใจได้ปกติใช้เป็นยาเบื่อหนู

- เบนซีน (benzene) พบในยาฆ่าแมลง อาจติดมากับใบยาสูบ เป็นสารก่อมะเร็ง

- พอร์มาลดีไฮด์ (formaldehyde) ก่อให้เกิดความระคายเคืองต่อดวงตา เยื่อจมูก และทางเดินหายใจเป็นสารก่อมะเร็งอย่างสูง

- 1, 3 บิวทาไดอีน (1, 3 butadiene) เป็นสารที่ทำให้ตา โพรงจุก คอ และปวดเกิดความระคายเคืองและเป็นสาเหตุของอาการทางระบบประสาทหลายอย่าง เช่น ทำให้สายตาพร่ามัว เมื่อยล้าร่างกาย และปวดศีรษะหรือเวียนศีรษะ เป็นสาเหตุหนึ่งของโรคหัวใจ และเป็นสารก่อมะเร็ง

- อะซีทัลดีไฮด์ (acetaldehyde) ก่อให้เกิดความระคายเคืองต่อดวงตา ผิวหนัง และทางเดินหายใจ อาจทำให้เกิดอาการ หัวใจเต้นเร็ว ไอ ถุงลมปอดบวมและเป็นเนื้อตาย

- อะโครลีน (acrolein) เป็นสารพิษที่ร้ายแรงต่อมนุษย์ มีผลทั้งระยะสั้นและระยะยาวต่อปอด ทำให้ทางเดินหายใจส่วนบนระคายเคืองและบวม ผู้สูบบุหรี่จะรู้สึกหายใจแน่นหน้าอก หายใจไม่โล่ง นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดความระคายเคืองต่อดวงตาอีกด้วย

- อะคริโลไนไตรล์ (acrylonitrile) ทำให้เกิดภาวะโลหิตจางอย่างอ่อน ปลายมือปลายเท้า ชีตเขียว เม็ดเลือดขาวลดลง ระคายเคืองต่อไต เยื่อตาขาวมีสีเหลืองเล็กน้อย และหายใจ

ไม่สม่ำเสมอได้ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดอาการแสดงต่อไปนี้คือ เยื่อぶตา จมูก และปอดระคายเคือง ปวดศีรษะ มีนเวียนศีรษะ คลื่นไส้ รู้สึกไม่ต่ออยสบายและหงุดหงิด อาจก่อให้เกิดมะเร็ง

- อะโรแมติก อะไมน์-๔ อะมิโน ไบฟีนิล (aromatic amines-4-amino-biphenyl) เป็นสารที่ทำให้เกิดอาการปวดศีรษะ ง่วง เชื่องซึม ปลายมือปลายเท้าเขียวคล้ำ ปัสสาวะปวดแสบปวดร้อน และอาจมีเลือดปน เป็นสาเหตุให้เกิดมะเร็งในกระเพาะปัสสาวะ

- แอสเบสตอส (asbestos) ก่อให้เกิดมะเร็งปอด มะเร็งเยื่อหุ้มปอดและเยื่อปหน้าท้อง
- เบนโซ (อะ) ไพรีน (benzo [a] pyrene) เป็นสารก่อมะเร็งอย่างแรง
- เบนซิดีน (benzidine) ก่อให้เกิดมะเร็งกระเพาะปัสสาวะ
- บิส (คลอโรเมทิล) อีเทอร์ (bis (chloromethyl) ether) ก่อให้เกิดมะเร็งปอด
- บิวไทราลดีไฮด์ (butyraldehyde) มีผลต่อการหายใจ และมีการศึกษาในสัตว์ทดลอง

ว่าก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเซลล์ของระบบสืบพันธุ์

- แคดเมียม (cadmium) การเข้าสู่ร่างกายโดยการสูดดมก่อให้เกิดอันตรายมากกว่า การรับประทาน การได้รับสารเป็นระยะเวลาสั้นแม้ว่าจะเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อย ก็สามารถทำอันตรายต่อไต ตับ และสมอง และเพิ่มโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งปอดและอวัยวะ

- สารตะกั่ว (lead) เป็นสารโลหะที่ทำลายสมอง ไต ระบบประสาท และเม็ดเลือดแดง อย่างรุนแรง สามารถถูกดูดซึมเข้าสู่ผิวหนังได้โดยเฉพาะในเด็กจะดูดซึมได้ดี ทำให้ไปยับยั้ง การเจริญเติบโตของร่างกายและสมอง ความเฉลียวฉลาดจะช้ากว่าเด็กปกติ การรับรู้สั้น

- เอ็ม พี และ โอ ครีซอล (m, p and o-Cresol) โครมาริน (cromarin) โครโทนาลดีไฮด์ (crotonaldehyde) และ ดีดีที (DDT) ทั้งหมดนี้เป็นสารก่อมะเร็ง

- สารปรอท (mercury) เป็นสารโลหะ ที่เป็นพิษต่อสมองทำให้เกิดอาการสั่น ความจำเสื่อม และโรคไต

- เมทิล เอทิล คีโตน (methyl ethyl ketone) ทำให้ตา จมูก และคอระคายเคือง และกดระบบประสาทส่วนกลาง

- นิกเกิล (nickel) ทำให้ระบบทางเดินหายใจติดเชื้อง่ายขึ้น

- ไนตริกออกไซด์ (nitric oxide) มีผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ ถ้าได้รับในปริมาณมาก จะทำให้ปอดหยุดทำงาน สารนี้มีผลทำให้เกิดหลอดลมอักเสบเรื้อรัง ถุงลมโป่งพองและหอบหืดในเด็กอายุต่ำกว่า ๒ ปี

- พี-ไฮโดรควิโนน (p-Hydroquinone) ทำให้ตาระคายเคือง ไปจนถึงเกิดการจับตัวกับเยื่อบุตาขาว และตาขาว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความหนาและความโค้งของตาขาว ทำให้สายตาวรามัว

- ฟีนอล (phenol) เป็นสารที่ทำให้ผิวหนัง ดวงตา และเยื่อปอดต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์ ระบายเคืองอย่างแรง
- พอลิเนียม-๒๑๐ (polonium-210) เป็นสารกัมมันตรังสี ก่อให้เกิดมะเร็ง
- ควิโนลีน (quinoline) ทำให้ระคายเคืองต่อดวงตา จมูก และคอ และอาจทำให้ปวดศีรษะ มีเมื่ง เวียนศีรษะ และคลื่นไส้ นอกจากนี้ยังเป็นสารก่อมะเร็งอีกด้วย
- เซเลเนียม (selenium) ไฮโดรเจนเซเลเนียมที่ได้รับจากการสูดเข้าสู่ร่างกายมีพิษมากที่สุด ในสารตระกูลเซเลเนียม ทำอันตรายต่อทางเดินหายใจ ทำให้เยื่อปอดทางเดินหายใจ ระบายเคือง เยื่อปอดบวม หลอดลมอักเสบ และปอดบวม
- สไตรีน (styrene) มีผลกระทบต่อระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดอาการปวดศีรษะ เมื่อยล้า อ่อนเพลีย และซึมเศร้า นอกจากนี้ยังมีผลต่อระบบประสาทส่วนปลาย และต่อการทำงานที่ของเอนไซม์ที่เกี่ยวข้องกับไตและโลหิตอีกด้วย
- โทลูอีน (toluene) สารนี้เมื่อได้รับในปริมาณมากจะกดระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดอาการเดินไม่มั่นคง มือสั่น สมองเหี่ยว พูดไม่ชัด หูอื้อ ตาพร่า ถ้าสูดเข้าสู่ร่างกาย ในระยะเวลาานานจะทำให้เกิดอาการระคายเคืองต่อดวงตา ทางเดินหายใจ เจ็บคอ คลื่นไส้ เวียนศีรษะ ปวดศีรษะ และนอนไม่หลับ

1. สาเหตุของการสูบบุหรี่

ศูนย์ควบคุมโรคและการป้องกันการประมาณการว่า 46 ล้านคนในประเทศสหรัฐอเมริกา (อายุ 18 ปี และรุ่นเก่า) ควันบุหรี่ การสูบบุหรี่เป็น พบมากในผู้ชายมากกว่าผู้หญิงและจะปรากฏขึ้น เพื่อเป็นที่แพร่หลายในหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ร้อยละสูงสุดของการสูบบุหรี่ ที่อยู่ในกลุ่มอายุ 25-44 ปี

แม้จะมีความชุกของการสูบบุหรี่และปัจจัยที่นำไปสู่คนที่ จะเริ่มต้นสูบบุหรี่ได้ยาก ที่จะเข้าใจ ในหลายกรณีที่สูบบุหรี่จะเริ่มต้นในวัยหนุ่มสาวเนื่องจากความดันเพียร์, การโฆษณา ยาสูบหรือแนวคิดที่สูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่ยอมรับได้ หลายคนที่จะเริ่มสูบบุหรี่จะมีสมาชิก ในครอบครัวหรือเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่

เริ่มต้นเมื่อการสูบบุหรี่และเคี้ยวยาสูบจะยากที่จะหยุด มันเป็นความจริงรู้จักกันดีว่า การสูบบุหรี่และยาสูบเคี้ยวเป็นพฤติกรรมที่สามารถกลายเป็นเสพติดเนื่องจากการมีสารเคมี สารนิโคตินและอื่นๆ ที่สร้างขึ้นจากการสูบบุหรี่ เช่นสารเสพติดอื่นๆ อีกมากมายสารเคมีเหล่านี้ เรียกใช้ชุดของปฏิกิริยาทางชีวเคมีและความรู้สึกที่ดี ที่คุณสามารถทำได้อย่างรวดเร็วกลายเป็น ที่คุ้นเคย ผู้ใช้ยาสูบปกติในที่สุดการพัฒนาจำเป็นต้องมีประสบการณ์ความรู้สึกเหล่านี้เพื่อให้ รู้สึกปกติซึ่งจะทำให้การเลิกสูบบุหรี่เป็นความท้าทายที่ยากลำบาก

2. ปัจจัยเสี่ยงของการสูบบุหรี่

แม้ว่าจะมีไม่ปรากฏที่จะเรียกที่เฉพาะเจาะจงที่ทำให้คนที่เริ่มสูบบุหรี่หรือเคี้ยวยาสูบที่มีปัจจัยเสี่ยงหลายที่เกี่ยวข้อกับการสูบบุหรี่ ปัจจัยความเสี่ยงรวมถึง

- ปัญหาพฤติกรรมเช่นความก้าวร้าว
- สมาชิกในครอบครัวที่สูบบุหรี่
- การขาดการศึกษาที่ผ่านมาโรงเรียนมัธยม
- ต่ำความนับถือตนเอง
- สถานะทางการเงินหรือสังคมแย่
- โรงเรียนที่ไม่ดีหรือผลการเรียน

3. สิ่งที่เป็นภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นจากการสูบบุหรี่

มีภาวะแทรกซ้อนจากการสูบบุหรี่จำนวนมากที่มีความร้ายแรงและคุกคามต่อชีวิต แม้จะมี หรือสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรคหลาย aggravates และความเสียหายเกือบทุกเนื้อเยื่อและอวัยวะในร่างกาย การสูบบุหรี่เป็นผู้รับผิดชอบสำหรับหนึ่งในห้าของการเสียชีวิตในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วง ปี 2000 – 2004 ตามที่ศูนย์ควบคุมโรค และคนที่มึร่างกายใกล้เคียงกับการสูบบุหรี่ในแต่ละบอยครั้ง ยังจะได้พบผลที่คล้ายกันเนื่องจากการสูดดมควันบุหรี่มือสอง สูบบุหรี่ยังทำให้คุณมากกว่า 4,000 สารเคมีจำนวนมากที่มีความเป็นพิษ สารพิษที่พบในบุหรี่รวมฟอร์มาลดีไฮด์และไซยาไนด์

3.1 ระยะเวลาของการสูบบุหรี่

ซูซีย์ ศุภวงศ์ และคณะ (2541) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการสูบบุหรี่มานานเฉลี่ย 20.4 ปี สำหรับผู้ที่เคยสูบบุหรี่แต่ปัจจุบันเลิกสูบแล้ว เคยสูบบานาน 14 ปี ซึ่งต่างจากการศึกษาของอัจฉราพรรณ สร้อยทอง (2542) พบว่าระยะเวลาในการสูบบุหรี่สั้นกว่าคือ 2.2 ปี ทั้งนี้เนื่องจากอัจฉราพรรณทำการศึกษา ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย

3.2 จำนวนที่สูบต่อวัน

การศึกษาของอัจฉราพรรณ สร้อยทอง (2542) พบว่าส่วนใหญ่สูบบุหรี่ต่ำกว่า 20 มวน/สัปดาห์ โดยเฉลี่ย 22 มวน / สัปดาห์ การศึกษาในเลบานอน (Baddoura และ Wehbeh, 2001) พบว่า กลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่เฉลี่ยวันละ 23.3 มวน โดยแยกเป็นชายวันละ 27.4 มวนหญิงวันละ 18.3 มวน จำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวันมีความแตกต่างกัน ตามเพศและหน้าที่การงาน เช่น คนที่มีอาชีพครูสูบน้อยกว่า (16.8 มวน/วัน) คนที่ว่างงาน (34.8 มวน/วัน) แต่ไม่พบ

ความแตกต่าง ของจำนวนที่สูบบุหรี่ระหว่างคนที่มีการศึกษาต่างกัน ในฝรั่งเศสสูบบุหรี่วันละ 15 มวน ในสหรัฐอเมริกาวันละ 27 สูบมากกว่า 20 มวน/วัน (Benowitz & Henningfield, 1994)

3.3 ช่วงเวลาที่สูบบุหรี่

อัจฉราพรรณ สร้อยทอง (2542) พบว่าวัยรุ่นที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่สูบบุหรี่เมื่ออยู่กับเพื่อนสนิท รองลงมาคือ สูบเมื่อเครียดและสูบหลังอาหาร ตามลำดับกลุ่มที่เคยสูบบุหรี่ส่วนใหญ่สูบเมื่ออยู่กับเพื่อนสนิท รองลงมาคือสูบเมื่ออยู่คนเดียวหรือรู้สึกเหงา และสูบตามอารมณ์ตามลำดับ

ผลกระทบของการสูบบุหรี่

1. ผลกระทบของการสูบบุหรี่ต่อสุขภาพร่างกาย

สารต่างๆ ซึ่งมีอยู่ในบุหรี่และในควันบุหรี่ที่กล่าวนำมาแล้ว เมื่อผู้สูบบุหรี่สูดเข้าสู่ร่างกายพร้อมๆ กัน จะก่อให้เกิดพิษที่ทำอันตรายต่อร่างกาย ซึ่งผลกระทบต่อร่างกาย ทำให้เกิดอาการดังนี้

(1) ผลกระทบระยะสั้น

- ประสาทสัมผัสของการรับรู้กลิ่นและรส จะทำหน้าที่ได้ลดลง
- แสบตา น้ำตาไหล
- ขนอ่อนที่ทำหน้าที่พัดโบก เพื่อกำจัดสิ่งแปลกปลอมภายในหลอดลมเป็นอัมพาต

หรือทำงานได้ช้าลง

- ระดับคาร์บอนมอนอกไซด์ในปอดและในกระแสเลือดเพิ่มสูงขึ้น
- หัวใจเต้นเร็วขึ้น และความดันโลหิต สูงขึ้น
- มีกรดในกระเพาะอาหารมากขึ้น
- ลมหายใจมีกลิ่นเหม็น และมีกลิ่นปาก

(2) ผลกระทบระยะยาว เป็นสาเหตุของการเกิดโรคต่าง ๆ ได้แก่

- โรคมะเร็งปอดและมะเร็งในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น กล่องเสียง ลำคอ หลอดอาหาร และกระเพาะปัสสาวะ

- โรคเส้นเลือดหัวใจตีบ และโรคหัวใจขาดเลือด มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการหัวใจวาย

- โรคหลอดเลือดสมอง หลอดเลือดส่วนอื่น ๆ ตีบตัน และหลอดเลือดใหญ่ทรวงอก และช่องท้องโป่งพอง

- โรคถุงลมโป่งพอง โรคหลอดลม อักเสบเรื้อรัง

- ทำให้สมรรถภาพทางเพศเสื่อมจากการอุดตันของเส้นเลือดขนาดเล็ก ที่ไปเลี้ยงประสาทที่เกี่ยวกับการควบคุมการแข็งตัวของอวัยวะเพศ
- เกิดอาการเส้นเลือดที่ไปเลี้ยงแขนและขาตีบตัน อาจต้องตัดแขนหรือขาทิ้ง

2. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระดับครอบครัวและประเทศ

(1) ความสูญเสียที่สามารถคำนวณได้ ได้แก่

ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่

ที่สูบบุหรี่เป็นประจำจะมีค่าใช้จ่ายประมาณวันละ 10.8 บาทต่อคน โดยผู้ชายมีรายจ่ายสูงกว่าผู้หญิงเกือบเท่าตัว คือประมาณ 11 บาท และผู้หญิงประมาณ 6.7 บาท ถึงแม้รายจ่ายต่อคนต่อวันจะไม่สูงมากนัก แต่ถ้าพิจารณาใน พ.ศ. 2544 มีผู้สูบบุหรี่เป็นประจำจำนวน 10,557,100 คน ดังนั้น ผู้สูบบุหรี่ทั้งหมดต้องเสียเงินเป็นค่าใช้จ่ายรวมกันถึง 4 หมื่นกว่าล้านบาท ต่อปี

ค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่

จากการวิเคราะห์ของธนาคารโลกเกี่ยวกับรายได้ และความสูญเสียจากการสูบบุหรี่ ใน พ.ศ. 2538 พบว่าในทุกๆ 1,000 ต้น ของยาสูบที่ผลิตออกมา จะทำรายได้หรือผลกำไรสุทธิให้แก่ผู้ผลิต 65 ล้านบาท แต่ทำให้มีผู้เสียชีวิต 650 คน และเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ 745 ล้านบาท

ดังนั้น ความสูญเสียจากยาสูบเพียง 1,000 ต้น จึงมากกว่ารายรับถึง 680 ล้านบาท ขณะนี้ทั่วโลกผลิตยาสูบได้รวมกันปีละ 7,000,000 ต้น จึงคิดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจของโลกถึงปีละประมาณ 5 ล้านล้านบาท

ธนาคารโลกได้สรุปว่า การลงทุนเรื่องการป้องกันไม่ให้ผู้คนติดบุหรี่เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด ในการลดค่าใช้จ่ายในด้านการรักษาโรคร้ายไข้เจ็บของประชาชน รองจากการฉีดวัคซีนให้ทารกแรกเกิดจากความสูญเสียทางเศรษฐกิจเหล่านี้ ทำให้ปัจจุบันธนาคารโลกและธนาคารพัฒนาเอเชีย ได้งดการให้สินเชื่อกับประเทศที่ขอกู้ไปลงทุนเรื่องยาสูบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นการเพาะปลูก การส่งออก หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแต่สนับสนุนการกักตุนเงินเพื่อใช้ในการควบคุมการสูบบุหรี่

(2) ความสูญเสียที่ยากจะคำนวณได้ ได้แก่

- เวลาและแรงงานที่ญาติหรือครอบครัวต้องเสียไปในการดูแลผู้ป่วยจากการสูบบุหรี่
- ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับครอบครัวที่ผู้นำครอบครัวป่วย หรือเสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากการสูบบุหรี่

- ในครอบครัวที่ยากจนอยู่แล้ว การซื้อบุหรี่ยุบเป็นการเบียดบังเงินที่จะนำไปใช้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์กว่า เช่น การซื้ออาหาร และการใช้จ่ายในด้านการศึกษาของบุตร
- ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นจากการที่ต้องเสียเงินตราออกนอกประเทศให้แก่บริษัทบุหรี่ยุบต่างประเทศ

(3) ความสูญเสียที่ไม่สามารถจะคำนวณได้ ได้แก่

- คุณภาพชีวิตของผู้ที่ป่วยจากการสูบบุหรี่
- ความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยจากการสูบบุหรี่
- คุณภาพชีวิตของครอบครัวผู้ที่ป่วย และ/หรือเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่
- ความรำคาญ และความทุกข์ของผู้ที่ต้องรับควันบุหรี่จากผู้สูบบุหรี่

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

จากการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ถึงปี พ.ศ. 2550 พบว่ากลุ่มจนที่สุดมีอัตราการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่รวยที่สุด ในทุกรอบของการสำรวจ โดยในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มจนที่สุดมีอัตราการสูบบุหรี่ร้อยละ 18.5 ขณะที่กลุ่มรวยที่สุดมีอัตราการสูบบุหรี่ร้อยละ 11.5 (ศรัณญา เบญจกุล และคณะ ม.ป.ป.) โพลส์ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2546) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่เมื่อมีการขึ้นราคาบุหรี่ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 53.7 เลิกสูบบุหรี่หรือสูบบุหรี่น้อยลง ส่วนอีกร้อยละ 46.3 สูบบุหรี่เท่าเดิม โดยบางส่วนสูบยี่ห้อเดิมและบางส่วนเปลี่ยนไปสูบบุหรี่ที่มีราคาถูกลง สอดคล้องกับการศึกษาของศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (2551) ที่พบว่า การขึ้นภาษีทำให้ราคาบุหรี่สูงขึ้นส่งผลให้อัตราการสูบบุหรี่ลดลงจาก ร้อยละ 30.5 ในปี พ.ศ. 2534 เหลือร้อยละ 18.9 ในปี พ.ศ. 2549

ยวลักษณ์ ชันอาสา (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบและไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขตกรุงเทพมหานคร พบว่าค่าใช้จ่ายที่ได้รับมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กล่าวคือ นักเรียนหญิงที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนเพิ่มขึ้น มีโอกาสสูบบุหรี่มากขึ้นด้วย ทั้งนี้การที่นักเรียนหญิงได้รับค่าใช้จ่ายเป็นเงินจำนวนมากขึ้น ก็จะทำให้มีเงินเพียงพอที่จะซื้อบุหรี่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ (2540) ที่ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนไทยทั่วประเทศ พบว่าการมีรายได้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้เยาวชนสูบบุหรี่ โดยเยาวชนที่มีรายได้ต่ำสูบบุหรี่ในอัตราร้อยละ 4.9 ในขณะที่เยาวชนที่มีรายได้สูงสูบบุหรี่ถึง ร้อยละ 14.9 และยังพบอีกว่า

ยิ่งเยาวชนมีฐานะดีเท่าไรอัตราการลงสูบบุหรี่ของเยาวชนก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Martinez et al. (1996) ที่พบว่า การมีรายได้ ของวัยรุ่นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ นอกจากนี้ ยังพบว่า การมีเงินจำนวนมากเป็นปัจจัยหนึ่งที่เชื่อมโยงให้มีการบริโภคสิ่งเสพติดอื่นๆ ด้วย

ปัจจัยทางด้านสังคม

ปัจจัยทางสังคม เป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับสังคม และเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคมนั้นด้วย การกระทำของผู้อื่นและผลกรรมที่ได้รับจึงทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นไปกฎระเบียบ และตัวแบบทางสังคม ผลการศึกษาของ จรรยา เศรษฐบุตตร และวรชัย ทองไทย (2550) พบว่า ครั้วเรือ่นส่วนใหญ่จะมีผู้ใหญ่ที่สูบบุหรี่อย่างน้อยหนึ่งคน (ร้อยละ 56.0) และครั้วเรือ่นที่มีแต่ผู้ชายล้วนมีสัดส่วนที่จะเป็นครั้วเรือ่นที่ผู้ใหญ่ทุกคนสูบบุหรี่สูงถึงร้อยละ 54.7 ส่วนในครั้วเรือ่นที่มีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย พบว่ามีสัดส่วนที่จะเป็นครั้วเรือ่นที่ผู้ใหญ่ทุกคนสูบบุหรี่เพียงร้อยละ 8.0 สะท้อนให้เห็นว่า เพศของผู้ใหญ่ในครั้วเรือ่นมีผลกระทบต่อสถานภาพการสูบบุหรี่ของคนในครั้วเรือ่น

ยวลักษณ์ ชันอาสา (2541) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 1,360 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่ร้อยละ 4.90 ปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับความเชื่ออำนาจกฎหมายเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ค่านิยมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และความตั้งใจของผลิตภัณฑ์บุหรี่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่น ในกรุงเทพมหานครจำนวน 1,050 ราย พบว่ารายได้ของนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สารเสพติดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการศึกษาของ Goldberg (1999) ให้ความสำคัญไปที่อิทธิพลของคนใกล้ชิด โดยศึกษาวัยรุ่นจำนวน 1,300 คน จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 44 มีเพื่อนอย่างน้อย 1 คน ที่สูบบุหรี่ ร้อยละ 37 มีพ่อสูบบุหรี่ร้อยละ 5 มีแม่สูบบุหรี่ และร้อยละ 15 มีญาติที่สูบบุหรี่ สอดคล้องกับการศึกษาของทีพบปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ความสัมพันธ์ของครอบครัวก็อีกปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น เช่น พ่อแม่แยกทางกัน ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวไม่อบอุ่น ครอบครัวที่เล่นการพนัน ดื่มเหล้า เป็นต้น (ชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ, 2541 ;Dassanayake, 2003)

ในด้านอาชีพ พบว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนของผู้สูบบุหรี่สูงกว่า กลุ่มทำงานนอกภาคเกษตรกรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชงชัย กาล้อม (2542)

ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของสตรี พบว่า สตรีที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่สูบบุหรี่ ร้อยละ 66.5 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างสูบบุหรี่ร้อยละ 21.1 และอาชีพ เป็นแม่บ้านสูบบุหรี่ละ 5.0

ปัจจัยด้านจิตวิทยา

ปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งมีปัจจัยย่อยอยู่หลายปัจจัย ปัจจัยทางจิตวิทยา จะทำหน้าที่ เป็นสื่อกลางในการรับรู้และ ตีความสิ่งเร้าก่อนที่ร่างกายจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ปัจจัยทางจิตวิทยาที่สำคัญ ประกอบด้วย แรงจูงใจและการเรียนรู้ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาของคนที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้และแสดงออก ถึงพฤติกรรมบุคลิกภาพของบุคคล มีหลายประการ เช่น ความจำ อารมณ์ ความพร้อม สติปัญญา การสังเกตพิจารณา ความสนใจ ความตั้งใจ ทักษะค่านิยม วัฒนธรรม ประสบการณ์เดิม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลจาก การเรียนรู้เดิม และประสบการณ์เดิมทั้งสิ้น นักจิตวิทยา ถือว่า การรับรู้ นั้นเป็นสิ่งที่บุคคลเลือกสรรอย่างยิ่ง (High Selective) เริ่มตั้งแต่รับสัมผัส เลือกเอา เฉพาะที่ต้องการ และแปลความให้เข้ากับตนเอง บุคคลจึงจะเลือกรับรู้สำหรับลักษณะของ ผู้รับรู้ทางด้านจิตวิทยานั้น ยังมีปัจจัยด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และแสดงออก เช่น ความรู้เดิม ความต้องการหรือความปรารถนา สภาพของจิตหรืออารมณ์ เจตคติ อิทธิพล ของสังคม ความตั้งใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลินที่มีผลต่อการรับรู้ แรงจูงใจ คุณค่าและ ความสนใจที่มีผลต่อการรับรู้ ความดึงดูดในทางสังคม สติปัญญา การพิจารณาสังเกต ความพร้อม หรือการเตรียมพร้อมที่จะรับรู้ และการคาดหวัง เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จันทนา จันทรไพจิตร (2541) ได้ศึกษาเหตุผลในการสูบบุหรี่ และศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป เหตุผลในการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า สาเหตุในการสูบบุหรี่ของนักเรียนจำแนก ตามปัจจัยเชิงจิตวิทยาและปัจจัยเชิงสังคมและ สิ่งแวดล้อม ปัจจัยเชิงระดับจิตวิทยาในระดับมาก คือ เพราะอยากทดลองสูบ ในระดับปานกลาง คือ ผ่อนคลายความเครียด ความวิตกกังวล ปัจจัยเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อเหตุผล ในการสูบบุหรี่มากอยู่ ในระดับปานกลาง คือ เพราะเพื่อนชวนให้สูบเพื่อเข้าสังคมกับเพื่อนที่สูบบุหรี่ และต้องการการยอมรับจากเพื่อน พฤติกรรมการสูบบุหรี่เริ่มสูบอายุระหว่าง 13-16 ปี ใช้เวลา

หลังเลิกเรียนและพักกลางวันสูบบุหรี่ในห้องน้ำของโรงเรียน และสูบบุหรี่นอกโรงเรียนในห้องน้ำหรือสวนสาธารณะ

จิราพร สุวรรณธีรารากร (2542) ได้ศึกษาความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในสถานศึกษา โดยศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 3 โรงเรียน ในอำเภอแม่ริม และอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลด้านประชากร ด้านความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับบุหรี่ต่อสุขภาพ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมายและการตลาด และการจัดสนทนากลุ่มโรงเรียนละ 10 คน เกี่ยวกับสาเหตุของการสูบบุหรี่ การได้มาของบุหรี่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และแนวทางการป้องกันการสูบบุหรี่ วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่โดยใช้ Multiple Logistic Regression พบว่า มีนักเรียนสูบบุหรี่ร้อยละ 14.6 จากนักเรียนที่สอบถามทั้งหมด 404 คน ชั้นเรียน ที่นักเรียนสูบบุหรี่มากที่สุด คือ ชั้น ม.3 ร้อยละ 44.1, ปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียน คือ ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว โดยพบว่า ถ้าความสัมพันธ์กับครอบครัวไม่ดีหรือแย่ จะมีโอกาสสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น 123 เท่า, ด้านผลการเรียนพบว่า ถ้าผลการเรียนต่ำจะมีโอกาสสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น 3.11 เท่า, ถ้ามีเพื่อนที่สูบบุหรี่อยู่แล้ว จะมีโอกาสที่จะสูบบุหรี่ตามเพื่อนเพิ่มขึ้น 3.74 เท่า, หากเคยมีการสูบบุหรี่แล้วมีโอกาที่จะสูบบุหรี่ต่อไป 68.9 เท่า

เสมอเหมือน โลหะกิจ (2547) ได้ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลทั่วไปในรูปการแจกแจงความถี่และร้อยละ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 376 คน มีผู้สูบบุหรี่ ร้อยละ 19.7, อายุเฉลี่ยที่เริ่ม 12 ปี สูบบุหรี่ ร้อยละ 16.31, มีผู้สูบบุหรี่ 74 คน พยายามเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 81.1 แต่สามารถเลิกจริงได้เพียงร้อยละ 61.7, ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ คือ อยากรู้อยากเห็นงานสังสรรค์ ร้อยละ 87.7 รองลงมาคือ อยากรู้อยากลองอยู่คนเดียว ร้อยละ 56.8, ปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ คือ เพศ รายได้ และเพื่อนที่สูบ, ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกบุหรี่ คือ ตัวผู้สูบเอง รองลงมา คือ พ่อแม่และคนรักตามลำดับ

สุรพงษ์ ชูเดช (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ต้องการศึกษาว่าปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม ปัจจัยนำเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไม่
2. ต้องการศึกษาว่าปัจจัยเอื้อร่วมกับปัจจัยเสริมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไม่
3. ต้องการศึกษาว่าปัจจัยเอื้อร่วมกับปัจจัยนำเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไม่
4. ต้องการศึกษาว่าปัจจัยเสริมร่วมกับปัจจัยนำเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไม่

5. ต้องการศึกษาว่าปัจจัยนำสามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไม่

โดยทำการกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่สูบบุหรี่จำนวน 179 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) และการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นักศึกษาที่มีรายได้สูง นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ นักศึกษาที่ได้รับอิทธิพล จากกลุ่มเพื่อนสูง หรือนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักศึกษามีลักษณะตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักศึกษาที่รับรู้ว่บุหรี่มีราคาต่ำและมีปัจจัยร่วมได้แก่ มีเพื่อนสูบบุหรี่ มีทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนสูง มีความเชื่อภายในตนต่ำ มีสุขภาพจิตไม่ดี มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ นักศึกษาที่มีรายได้สูงและมีปัจจัยร่วม ได้แก่ มีทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ มีเพื่อนสูบบุหรี่ นักศึกษาที่ได้บุหรืมาจากครอบครัวและมีความเชื่อเกี่ยวกับบุหรืที่ไม่ถูกต้อง นักศึกษาที่พักอยู่กับครอบครัวและมีลักษณะการมุ่งอนาคตต่ำ นักศึกษาที่มีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่และมีความรู้เกี่ยวกับบุหรืต่ำ นักศึกษาที่มีเพื่อนสูบบุหรี่และมีความเชื่ออำนาจภายในตัวต่ำ นักศึกษาเหล่านี้มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่สูงกว่านักศึกษากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัจจัยที่สามารถนำมาทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สุขภาพจิต ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ และความเชื่ออำนาจภายในตน

โกสินทร์ หลวงละ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับจัดวางระบบข้อมูลในอันที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามหลักวิชาการสาขาระบาดวิทยา

และสาธารณสุข โดยทำการสำรวจนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2548 โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างง่าย (Stratified Random Sampling) ด้วยตัวอย่างจำนวน 500 คน แบ่งเป็นเพศชาย 250 คนและเพศหญิง 250 คน และใช้แบบสอบถามที่พัฒนามาจากโครงการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย พ.ศ. 2547 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ความชุกหรือสัดส่วนของนักศึกษาที่สูบบุหรี่ ความถี่ในการสูบและปริมาณที่สูบ จำแนกออกเป็นเพศชายและหญิง พร้อมทั้งให้ภาพรวมของทั้งมหาวิทยาลัย ผลการสำรวจที่สำคัญเป็นดังนี้ นักศึกษาเคยสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 22.6 ทั้งนี้มีนักศึกษาที่ในปัจจุบันสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 16.9 โดยผู้ที่สูบบุหรี่ในปัจจุบันมีพฤติกรรมสูบทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 50.6 ด้วยปริมาณการสูบเฉลี่ยวันละประมาณ 7 มวน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการสูบบุหรี่ลำบาทละประมาณ 140 บาท ข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้ในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินโครงการ ซึ่งในอนาคตจะได้พัฒนาไปเป็นระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ข้อมใจ จิรพถมติศิริ (2548) ได้ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของสตรีวัยรุ่นเป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของสตรีวัยรุ่น ได้แก่ การมีความรู้สึก มีคุณค่าในตนเอง ทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การสูบบุหรี่ของผู้ปกครองและการชักชวนของเพื่อน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวกจากสตรีวัยรุ่นที่พักอาศัยในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 ราย แบ่งเป็นกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ 120 ราย และกลุ่มสูบบุหรี่ 30 ราย เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2548 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของโรเซนเบอร์ค ที่แปลเป็นภาษาไทยโดยพรนภา หอมสินธ์ แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของสตรีวัยรุ่น และแบบสอบถามการสูบบุหรี่ของผู้ปกครองและการชักชวนของเพื่อน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (logistic regression) ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของสตรีวัยรุ่น (OR = 13.13, 95% CI = 4.40, 39.16) และการสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง (OR = 7.75, 95% CI = 2.51, 23.94) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของสตรีวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ สตรีวัยรุ่นที่มีทัศนคติเป็นกลางต่อการสูบบุหรี่มีโอกาสเสี่ยงที่จะสูบเป็น 13.13 เท่าของกลุ่มที่มีทัศนคติไม่สนับสนุนการสูบบุหรี่ และสตรีวัยรุ่นที่มีผู้ปกครองสูบบุหรี่มีโอกาสเสี่ยงที่จะสูบบุหรี่เป็น 7.75 เท่า ของสตรีวัยรุ่นที่ผู้ปกครองไม่สูบบุหรี่ จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะว่าบุคลากรด้านสุขภาพควรจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้สตรีวัยรุ่นมีทัศนคติที่ไม่

สนับสนุนการสูบบุหรี่ และควรร่วมกันรณรงค์งดสูบบุหรี่ในปิตามารดาหรือผู้ปกครองของสตรีวัยรุ่น เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของสตรีวัยรุ่นต่อไป

ธานีฤทธิ์ สุธีประเสริฐ (2543:บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่ง มีทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ และการเห็นคุณค่าในตนเองระดับปานกลาง มีค่านิยมต่อการสูบบุหรี่ในกลุ่มเพื่อนที่ไม่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่ถึงร้อยละ 25.4 หรือ 1 ใน 4 ซึ่งนับว่าค่อนข้างสูง โดยปัจจัยนำทางด้านทัศนคติ ต่อการสูบบุหรี่ ค่านิยมต่อการสูบบุหรี่ภายในกลุ่มเพื่อน การใช้เวลาว่างไปในสถานที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่ จำนวนคนใกล้ชิดที่สูบบุหรี่ อายุ ชั้นที่ศึกษา และสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับคะแนนเฉลี่ย ที่พักอาศัย การเห็นคุณค่าในตนเอง เวลาเรียน และการได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ของกลุ่มตัวอย่าง ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมเกี่ยวกับบุหรี่ในกลุ่มเป้าหมาย ในสถาบันการศึกษา เพื่อสร้างทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ ค่านิยมต่อการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ด้วยกิจกรรมสุขศึกษา นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการใช้เวลาว่าง จากการเรียนของนักศึกษาที่เหมาะสม ไม่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่

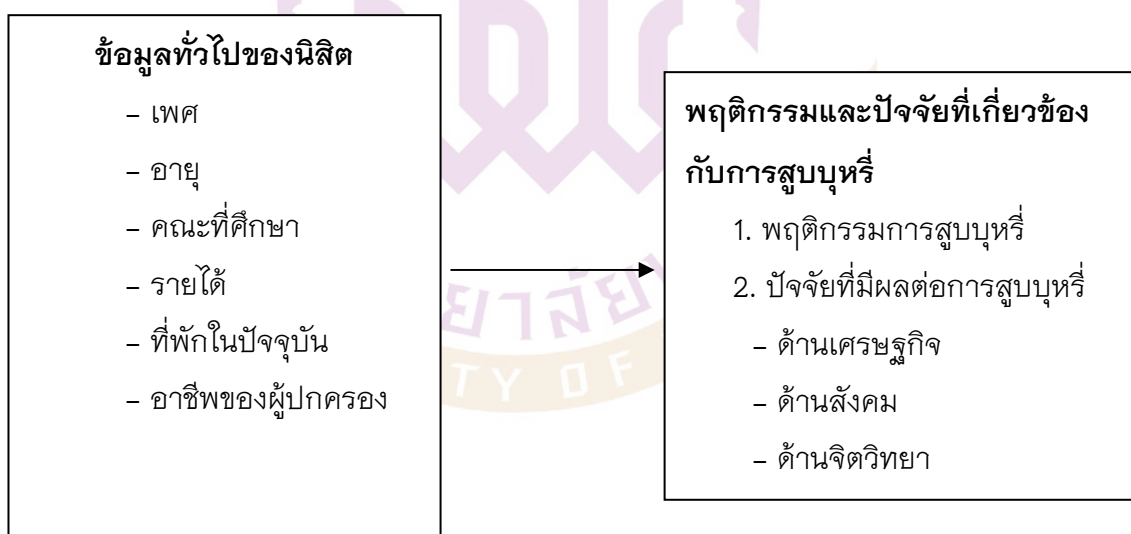
จอมภักดิ์ คลังระหัดและคณะ (2547:บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาหญิง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาหญิง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี รวมถึงสาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่ เก็บข้อมูลจากนักศึกษาหญิงคณะวิทยาการจัดการที่มีพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ จำนวน 30 คน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และจัดประเภทข้อมูลตามหมวดหมู่ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาหญิงมี 2 ลักษณะคือ ดิตบุหรี่ และไม่ดิตบุหรี่โดยส่วนใหญ่สูบบุหรี่ในช่วงเช้าหลังจากตื่นนอน หลังรับประทานอาหารเช้า เข้าห้องน้ำ เวลาไปเที่ยวตามสถานบันเทิง หรือเมื่อรู้สึกเครียด ช่วงเวลาที่ไม่สูบบุหรี่คือ ช่วงเวลาที่อยู่ร่วมกับคนไม่สูบบุหรี่ อยู่กับครอบครัว หรืออยู่ในที่สาธารณะ ปริมาณการสูบบุหรี่อยู่ในระหว่าง 2-3 มวนต่อสัปดาห์ ถึง 1 ซองต่อวัน ส่วนใหญ่นิยมสูบบุหรี่ยี่ห้อแอลแอนด์เอ็ม (L&M) สีแดง รองลงมาคือยี่ห้อมายด์เซเวน (Mild Seven) และมาร์ลโบโร (Marlboro) นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มผู้ที่ดิตบุหรี่มีค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ 1,500 – 2,000 บาทต่อเดือน ส่วนกลุ่มที่ไม่ดิตบุหรี่ มีค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ประมาณ 300 บาทต่อเดือนแหล่งที่ซื้อบุหรี่ คือร้านค้าหลังมหาวิทยาลัย ร้านสะดวกซื้อในอำเภอหัวหิน และซื้อจากเพื่อนนักศึกษาที่พักอยู่ในหอพัก

ของมหาวิทยาลัย ส่วนสาเหตุการสูบบุหรี่ เกิดจากการอยากลอง การเลียนแบบคนใกล้ชิด คลายเครียด และการสูบบุหรี่เป็นกิจกรรมทางสังคมจนรู้สึกเคยชิน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การกำหนดขอบเขตเนื้อหาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยนำแนวคิดทฤษฎี ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเศรษฐกิจ (ศรีธัญญา เบญจกุล และคณะ ม.ป.ป.) โพลส์ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2546). การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นไปกฎระเบียบ และตัวแบบทางสังคม ผลการศึกษาของ จรรยา เศรษฐบุตร และวรชัย ทองไทย (2550) มาเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ เพื่อหาปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรม แบ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านจิตวิทยา สรุปแบบกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
2. ปัจจัยด้านสังคม
3. ปัจจัยด้านจิตวิทยา

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา พฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยาผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่ 1 ทั้งนิสิตชาย – หญิง ทุกคณะ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2554 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวนทั้งหมด 4,770 คน (อ้างอิงข้อมูลจาก กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2554)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา โดยสุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากการสุ่มโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน ตามขั้นตอนดังนี้

กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ยามาเน่ (Yamane) (1973 : 888 อ้างถึงในม่วงศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2545 : 100)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	E	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ยอมรับได้

(Sampling Error) ในที่นี้กำหนดให้ไม่เกิน .05

การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 N &= 4770 \\
 &= \frac{4770}{1 + 4770(.05)^2} \\
 &= 359.05
 \end{aligned}$$

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน

ตาราง 1 แสดงการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานะ โดยวิธีการเทียบสัดส่วน

ลำดับ ที่	คณะ	จำนวนนิสิต	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	ร้อยละ
1	คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ	210	15	4
2	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	379	30	8
3	คณะนิติศาสตร์	445	33	9
4	คณะพยาบาลศาสตร์	78	7	2
5	คณะแพทยศาสตร์	899	70	19
6	คณะเภสัชศาสตร์	72	7	2
7	คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์	636	48	13
8	คณะวิทยาศาสตร์	638	48	13
9	คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์	115	7	2
10	คณะวิศวกรรมศาสตร์	230	19	5
11	คณะศิลปศาสตร์	697	56	15
12	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์	64	7	2
13	คณะสหเวชศาสตร์	112	7	2
14	วิทยาลัยพลังงานและสิ่งแวดล้อม	195	15	4
	รวม	4,770	360	100

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

สุ่มเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อหาประชากรที่เป็นตัวแทนในการตอบคำถามแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ นิสิตที่เคยสอบบุรี

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้สร้างจากแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ อายุ คณะที่กำลังศึกษา อยู่ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ รายได้โดยประมาณต่อเดือน ที่พักในปัจจุบัน อาชีพของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั่วไป ได้แก่ อายุเมื่อสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่อ สาเหตุของการสูบบุหรี่ครั้งแรก อายุเริ่มสูบบุหรี่เป็นประจำเมื่อ สาเหตุของการสูบบุหรี่เป็นประจำ จำนวนปีที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำนวนปริมาณบุหรี่ที่สูบต่อเดือน การบริโภคสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสูบบุหรี่ มีค่าใช้จ่ายในสินค้า ที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการสูบบุหรี่ ช่วงเวลาที่สูบบุหรี่ มากที่สุด สาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจประกอบด้วย รายได้ของผู้สูบบุหรี่ ราคาบุหรี่ ค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย สมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ การมีเพื่อนสูบบุหรี่ ลักษณะที่พักอาศัย อิทธิพลของเพื่อน สุขภาพของคนรอบข้าง การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ แบบอย่างจากสื่อต่างๆ การยอมรับจากสังคม การสร้างภาพลักษณ์บุคคลรอบข้าง

3. ปัจจัยด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย ค่าเดือนและรูปภาพต่างๆ ความเครียดและความกดดัน การมีเวลาว่างมาก สถิติข้อมูลเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การเห็นบุคคลรอบข้างเป็นโรคอันเนื่องจากการสูบบุหรี่

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดขอบเขตของข้อคำถามตามตัวแปรที่ศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่

- 1) คุณอำนวยพร ชัดวงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา
- 2) คุณพิเชษฐ ฤกษ์จิต ตำแหน่ง หัวหน้างานวินัยและพัฒนานิสิต กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา
- 3) ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์ หาความเที่ยงตรง ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามด้วยตัวเองและทีมงานให้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 ชุด
2. หลังจากนำส่งแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยและทีมงานรอรับแบบสอบถามกลับด้วยตัวเอง
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา เพื่อนำมาบันทึกผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

$$\text{ค่าร้อยละ (\%)} = \frac{n \times 100}{N}$$

$$n = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}$$

$$\text{Rating Scale} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

ระดับความคิดเห็น	คะแนน	ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	5	4.21 - 5.00
มาก	4	3.41 - 4.20
ปานกลาง	3	2.61 - 3.40
น้อย	2	1.81 - 2.60
น้อยที่สุด	1	1.00 - 1.80

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 360 คน ในบทนี้จะนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากประชาชนได้แบ่งการนำเสนอในหัวข้อต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่
- ตอนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา
- ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	350	97.22
หญิง	10	2.78
รวม	360	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 97.22 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามอายุ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
19 ปี	145	40.28
20 ปี	215	59.72
รวม	360	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่อายุ 20 ปี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 59.72 รองลงมาคือ อายุ 19 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 40.28

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามคณะที่กำลังศึกษา

คณะที่กำลังศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ	15	4.17
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	30	8.33
คณะนิติศาสตร์	34	9.44
คณะพยาบาลศาสตร์	7	1.94
คณะแพทยศาสตร์	71	19.72
คณะเภสัชศาสตร์	7	1.94
คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์	37	10.28
คณะวิทยาศาสตร์	48	13.33
คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์	7	1.94
คณะวิศวกรรมศาสตร์	19	5.28
คณะสหเวชศาสตร์	7	1.94
คณะศิลปศาสตร์	56	15.56
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์	7	1.94
วิทยาลัยพลังงานและสิ่งแวดล้อม	15	4.17
รวม	360	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่กำลังศึกษาคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.72 รองลงมาคือ คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.28 คณะนิติศาสตร์ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.44 คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 19 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.25 คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติและวิทยาลัยพลังงานและสิ่งแวดล้อม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 และน้อยสุด คือ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ คณะเวชศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.94

ตาราง 5 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 2,000 บาท	4	1.11
2,001-3,000 บาท	5	1.39
3,001-4,000 บาท	24	6.67
4,001-5,000 บาท	36	10.00
5,001-6,000 บาท	171	47.50
มากกว่า 6,000 บาท	120	33.33
รวม	360	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน ซึ่งเป็นรายได้จากผู้ปกครอง
 ทุนการศึกษาและรายได้เสริมระหว่าง 5,001-6,000 บาท จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ
 47.50 รองลงมาคือ มากกว่า 6,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รายได้ระหว่าง
 4,001-5,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รายได้ระหว่าง 3,001-4,000 บาท
 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 รายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท และน้อยสุดไม่เกิน
 2,000 บาท

ตาราง 6 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามที่พักอาศัยปัจจุบัน

สถานที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บ้าน	23	6.39
หอพักในมหาวิทยาลัย	48	13.33
หอพักในกำกับมหาวิทยาลัยพะเยา (UP Dom)	71	19.72
หอพักเอกชน	217	60.28
อื่น ๆ ระบุ	1	0.28
รวม	360	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ มีที่พักอาศัยปัจจุบันคือ หอพักเอกชน จำนวน
 217 คน คิดเป็นร้อยละ 60.28 รองลงมาคือ หอพักในกำกับมหาวิทยาลัยพะเยา (UP Dom)
 จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.72 หอพักในมหาวิทยาลัย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ
 13.33 บ้าน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.39 และน้อยสุด คือ อื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 0.28

ตาราง 7 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	69	19.17
รัฐวิสาหกิจ	62	17.22
รับจ้าง	29	8.06
ธุรกิจส่วนตัว	124	34.44
เกษตรกรรวม	72	20.00
อื่น ๆ ระบุ	4	1.11
รวม	360	100.00

จากตาราง 7 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.44 รองลงมาคือ เกษตรกรรวม จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รับราชการ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 19.17 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.22 รับจ้าง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.06 และน้อยสุด คือ อื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.11

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุกี่ปี

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10 ปี	17	4.72
10-12 ปี	9	2.50
13-15 ปี	188	52.22
มากกว่า 15 ปี	146	40.56
รวม	360	100.00

จากตาราง 8 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุ 13-15 ปี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 52.22 รองลงมาคือ อายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 40.56 ต่ำกว่า 10 ปี 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.72 และน้อยสุด อายุระหว่าง 10-12 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.50

ตาราง 9 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรม สาเหตุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน	195	54.17
ตามผู้ใหญ่หรือคนรู้จัก	39	10.83
เลียนแบบจากสื่อต่างๆ เช่น ดารา ภาพยนตร์	51	14.17
อยากทดลองสูบ	48	13.33
เพื่อลดความกดดันจากปัญหาต่าง ๆ	14	3.89
เพื่อนชวนหรือตามเพื่อน	12	3.33
อื่น ๆ ระบุ	1	0.28
รวม	360	100.00

จากตาราง 9 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการสูบบุหรี่ครั้งแรกมีสาเหตุ คือ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 รองลงมา คือ เลียนแบบจากสื่อต่างๆ เช่น ดารา ภาพยนตร์ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.17 อยากทดลองสูบ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามผู้ใหญ่หรือคนรู้จัก จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.83 เพื่อลดความกดดันจากปัญหาต่าง ๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.89 เพื่อนชวนหรือตามเพื่อน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และน้อยสุดคือ อื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.28

ตาราง 10 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมสูบบุหรี่ต่อเนื่องมาแล้ว เป็นระยะเวลาที่ปี

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	33	9.17
1-2 ปี	166	46.11
3-4 ปี	125	34.72
มากกว่า 5 ปี	36	10.00
รวม	360	100.00

จากตาราง 10 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อเนื่องมาแล้วเป็น ระยะเวลา 1-2 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 46.11 รองลงมาคือ 3-4 ปี จำนวน 125 คน

คิดเป็นร้อยละ 34.72 มากกว่า 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และน้อยสุด ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.17

ตาราง 11 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรม สาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่เป็นประจำ

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
ลดความกดดันจากการเรียนหรืออื่น ๆ	122	33.89
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ความคิด	64	17.78
เป็นความเคยชิน	128	35.56
เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน	15	4.17
คลายเครียดหรือวิตกกังวล	22	6.11
เลียนแบบจากสื่อ	2	0.56
เพื่อภาพลักษณ์ที่เป็นผู้ใหญ่	6	1.67
อื่น ๆ ระบุ	1	0.28
รวม	360	100.00

จากตาราง 11 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ สาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่เป็นประจำ เนื่องจากเป็นความเคยชิน จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 รองลงมาคือ ลดความกดดันจากการเรียนหรืออื่น ๆ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.89 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ความคิด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 คลายเครียดหรือวิตกกังวล จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.11 เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 เพื่อภาพลักษณ์ที่เป็นผู้ใหญ่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 เลียนแบบจากสื่อ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 และน้อยสุด คือ อื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.28

ตาราง 12 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรม จำนวนบุหรี่ที่สูบต่อสัปดาห์

จำนวนบุหรี่ที่สูบ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ซอง	36	10.00
2-3 ซอง	214	59.44
4-5 ซอง	98	27.22
มากกว่า 6 ซอง	12	3.33
รวม	360	100.00

จากตาราง 12 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่สูญบุหรีต่อสัปดาห์ 2-3 ซอง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 59.44 รองลงมาคือ 4-5 ซอง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.22 ต่ำกว่า 1 ซอง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และน้อยสุด มากกว่า 6 ซอง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33

ตาราง 13 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามพฤติกรรมการ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรีต่อสัปดาห์

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรี	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100 บาท	29	8.06
101-300 บาท	77	21.39
301-500 บาท	189	52.50
มากกว่า 500 บาท	65	18.06
รวม	360	100.00

จากตาราง 13 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรีต่อสัปดาห์ เท่ากับ 301-500 บาท จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมาคือ 10-300 บาท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.39 มากกว่า 500 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.06 และน้อยสุดต่ำกว่า 100 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.06

ตาราง 14 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามความต้องการสินค้าและบริการอื่นๆ เกี่ยวเนื่องจากการสูญบุหรี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
หมากฝรั่ง	154	42.78
น้ำยาดับกลิ่นปาก	88	24.44
ไฟแช็ค	42	11.67
ยาสีฟันสำหรับผู้สูญบุหรี	24	6.67
ค่าใช้จ่ายในการเลิกสูญบุหรี	32	8.89
การไปรับบริการรักษาผลกระทบจากการสูญบุหรี	16	4.44
อื่น ๆ ระบุ	4	1.11
รวม	360	100.00

จากตาราง 14 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ มีความต้องการสินค้าและบริการอื่นๆ เกี่ยวเนื่องจากการสูบบุหรี่ คือ หมากฝรั่ง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 42.78 รองลงมาคือน้ำยาดับกลิ่นปาก จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.44 ไฟแช็ค จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.67 ค่าใช้จ่ายในการเลิกสูบบุหรี่ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 ยาสีฟันเพื่อผู้สูบบุหรี่ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 การไปรับบริการรักษาผลกระทบบจากการสูบบุหรี่ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.44 และน้อยสุด คือ อื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.11

ตาราง 15 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตาม พฤติกรรมโดยปกติจะสูบบุหรี่เมื่อ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ตอนเช้าหลังตื่นนอน	38	10.56
ขณะเข้าห้องน้ำ	54	15.00
เวลาก่อนเข้าเรียน	52	14.44
เมื่อรู้สึกเครียด	46	12.78
ตอนเที่ยงกลางคืนหรือสังสรรค์	46	12.78
เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	22	6.11
ระหว่างใช้ความคิด	100	27.78
อื่น ๆ ระบุ	2	0.56
รวม	360	100.00

จากตาราง 15 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมปกติจะสูบบุหรี่เมื่อ ระหว่างใช้ความคิด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมาคือ ขณะเข้าห้องน้ำ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 เวลาก่อนเข้าเรียน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.44 เมื่อรู้สึกเครียด และตอนเที่ยงกลางคืนหรือสังสรรค์ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.78 ตอนเช้าหลังตื่นนอน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.56 เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.11 และอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

ตาราง 16 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตาม สาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงสอบ	184	51.11
เมื่อรู้สึกเครียดและกดดัน	62	17.22
ตอนเที่ยงกลางคืนหรือสังสรรค์	44	12.22
แก้ไขปัญหาส่วนตัว	12	3.33
เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	50	13.89
ระหว่างใช้ความคิด	8	2.22
อื่น ๆ ระบุ	-	0.00
รวม	360	100.00

จากตาราง 16 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีสาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ คือ ช่วงสอบ จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 51.11 รองลงมาคือ เมื่อรู้สึกเครียดและกดดัน จำนวน 62 จำนวน 17.22 เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 ตอนเที่ยงกลางคืนหรือสังสรรค์ จำนวน 44 คิดเป็นร้อยละ 12.22 แก้ไขปัญหาส่วนตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และน้อยสุด คือ ระหว่างใช้ความคิด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา

ตาราง 17 แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น N=360					ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ							
1. ราคาของบุหรี่ สามารถหาซื้อได้ในร้านค้าทั่วไป	24 (6.67)	283 (78.61)	49 (13.61)	2 (0.56)	2 (0.56)	3.90	มาก
2. รายได้ที่ท่านได้รับเพียงพอต่อการซื้อบุหรี่มาสูบ	10 (2.78)	280 (77.78)	61 (16.94)	6 (1.67)	3 (0.83)	3.80	มาก
3. ท่านมีค่าใช้จ่ายจากสินค้าอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการดับกลิ่นบุหรี่	4 (1.11)	148 (41.11)	194 (53.89)	10 (2.78)	4 (1.11)	3.38	ปานกลาง
4. ท่านนำเงินที่ผู้ปกครองให้ใช้รายเดือนส่วนหนึ่งนำมาซื้อบุหรี่	6 (1.67)	64 (17.78)	264 (73.33)	16 (4.44)	10 (2.78)	3.11	ปานกลาง
5. ท่านสูบบุหรี่โดยใช้เงินจากทุนกู้ยืมมาซื้อบุหรี่	4 (1.11)	85 (23.61)	214 (59.44)	13 (3.61)	44 (12.22)	2.98	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม					3.52	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}= 3.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยของราคาบุหรี่สามารถซื้อได้ในร้านค้าทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) รองลงมาคือ รายได้ที่ท่านได้รับเพียงพอต่อการซื้อบุหรี่มาสูบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$) และน้อยสุดคือ ท่านสูบบุหรี่โดยใช้เงินจากทุนกู้ยืมมาซื้อบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.98$)

ตาราง 18 แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านสังคม

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น N=360					ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ปัจจัยด้านสังคม							
1. ท่านสูบบุหรี่เพราะสมาชิกในครอบครัวของท่านสูบบุหรี่	6 (1.67)	137 (38.06)	173 (48.06)	13 (3.61)	31 (8.61)	3.21	ปานกลาง
2. การมีเพื่อนที่สูบบุหรี่ มีส่วนทำให้ท่านตัดสินใจสูบบุหรี่	7 (1.94)	134 (37.22)	194 (53.89)	10 (2.78)	15 (4.17)	3.30	ปานกลาง
3. ลักษณะที่พื้กอาศัย เช่น หอพัก บ้าน ฯลฯ ของท่านมีบรรยากาศที่ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่	10 (2.78)	252 (70.00)	68 (18.89)	14 (3.89)	16 (4.44)	3.60	มาก
4. กลุ่มเพื่อนที่คบหาชอบรับการสูบบุหรี่ของท่าน	5 (1.39)	251 (69.72)	90 (25.00)	11 (3.06)	3 (0.83)	3.68	มาก
5. สุขภาพของคนรอบข้าง มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของท่าน	7 (1.94)	111 (30.83)	228 (63.33)	11 (3.06)	3 (0.83)	3.30	ปานกลาง
6. การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ทำให้ท่านไม่อยากจะสูบบุหรี่	12 (3.33)	60 (16.67)	268 (74.44)	15 (4.17)	5 (1.39)	3.16	ปานกลาง
7. แบบอย่างจากสื่อต่างๆ ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่เมื่อได้เห็นตัวอย่างของคนสูบบุหรี่	5 (1.39)	148 (41.11)	181 (50.28)	19 (5.28)	7 (1.94)	3.35	ปานกลาง
8. การยอมรับจากสังคมการสูบบุหรี่เป็นเรื่องธรรมดาเป็นเรื่องส่วนตัวและไม่สร้างความเดือดร้อน	4 (1.11)	173 (48.06)	159 (44.17)	20 (5.56)	4 (1.11)	3.43	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น N=360					ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{x}	
9. การสูบบุหรี่ไม่มีผลต่อภาพลักษณ์ของท่าน	2	140	186	16	16	3.27	ปานกลาง
	(0.56)	(38.89)	(51.67)	(4.44)	(4.44)		
ค่าเฉลี่ยรวม						3.37	ปานกลาง

จากตาราง 18 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มเพื่อนที่คบหาขอรับการสูบบุหรี่ของท่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$) รองลงมา คือ ลักษณะที่พักอาศัย เช่น หอพัก บ้าน ฯลฯ ของท่านมีบรรยากาศที่ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.60$) และน้อยสุด คือ การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ทำให้ท่านไม่อยากสูบบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.16$)

ตาราง 19 แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านจิตวิทยา

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น N=360					ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{x}	
ปัจจัยด้านจิตวิทยา							
1. ท่านสูบบุหรี่เพราะสมาชิกในครอบครัวของท่านสูบบุหรี่	2	114	199	18	27	3.13	ปานกลาง
	(0.56)	(31.67)	(55.28)	(5.00)	(7.50)		
2. การมีเพื่อนที่สูบบุหรี่ มีส่วนทำให้ท่านตัดสินใจสูบบุหรี่	4	124	201	18	13	3.24	ปานกลาง
	(1.11)	(34.44)	(55.83)	(5.00)	(3.61)		
3. ลักษณะที่พักอาศัย เช่น หอพัก บ้าน ฯลฯ ของท่านมีบรรยากาศที่ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่	6	144	173	22	15	3.29	ปานกลาง
	(1.67)	(40.00)	(48.06)	(6.11)	(4.17)		

ตาราง 19 (ต่อ)

กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น N=360					ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{x}	
4. กลุ่มเพื่อนที่คบหายอมรับ การสูบบุหรี่ของท่าน	4 (1.11)	180 (50.00)	157 (43.61)	17 (4.72)	2 (0.56)	3.46	มาก
5. สุขภาพของคนรอบข้าง มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ ของท่าน	5 (1.39)	158 (43.89)	171 (47.50)	22 (6.11)	4 (1.11)	3.38	ปานกลาง
6. การห้ามสูบบุหรี่ในที่ สาธารณะ ทำให้ท่านไม่ยอม สูบบุหรี่	6 (1.67)	144 (40.00)	185 (51.39)	20 (5.56)	5 (1.39)	3.35	ปานกลาง
7. แบบอย่างจากสื่อต่างๆ ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่เมื่อได้ เห็นตัวอย่างของคนสูบบุหรี่	3 (0.83)	124 (34.44)	206 (57.22)	20 (5.56)	7 (1.94)	3.27	ปานกลาง
8. การยอมรับจากสังคม การสูบบุหรี่เป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องส่วนตัวและไม่สร้าง ความเดือดร้อน	6 (1.67)	121 (33.61)	208 (57.78)	20 (5.56)	5 (1.39)	3.29	ปานกลาง
9. การสูบบุหรี่ไม่มีผลต่อภาพ ลักษณ์ของท่าน	5 (1.39)	112 (31.11)	210 (58.33)	18 (5.00)	15 (4.17)	3.21	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม					3.29	ปานกลาง

จากตาราง 19 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มเพื่อนที่คบหายอมรับการสูบบุหรี่ของท่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.46$) รองลงมา คือ สุขภาพของคนรอบข้าง มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของท่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) และน้อยสุด คือ ท่านสูบบุหรี่เพราะสมาชิกในครอบครัวของท่านสูบบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$)

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	\bar{x}	ความคิดเห็น
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	3.52	มาก
ปัจจัยด้านสังคม	3.37	ปานกลาง
ปัจจัยด้านจิตวิทยา	3.29	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.39	ปานกลาง

จากตาราง 20 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเมื่อมองภาพรวมทุกๆ ด้าน โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.39$) โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.52$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสังคม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.37$) และน้อยสุด คือ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.39$)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่อพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

นิสิตบางคนยังมีค่านิยมที่ยึดติดกับการสูบบุหรี่ มากกว่าผลกระทบที่จะเกิดในอนาคต รวมทั้งการไม่สนใจคนรอบข้าง ที่ได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมดังกล่าวด้วย

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์การวิจัยศึกษา คือ ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา และศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา และรับทราบปัญหาและข้อเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ โดยมีกรอบแนวคิดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ที่ต้องการ จำนวน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจำนวน 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ตอนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ การวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และนำไปเทียบกับเกณฑ์เพื่ออภิปรายผลประกอบตาราง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลจากการศึกษา พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 20 ปี กำลังศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มีรายได้ต่อเดือนซึ่งเป็นรายได้จากผู้ปกครอง ทุนการศึกษาและรายได้เสริมระหว่าง 5,001-6,000 บาท มีที่พักอาศัยปัจจุบันคือ หอพักเอกชน ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ผลจากการศึกษา พบว่า (1) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ครั้งแรก นิสิตกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุ 13-15 ปี รองลงมาคือ อายุมากกว่า 15 ปี อายุต่ำกว่า 10 ปี 17 คน และน้อยสุดอายุระหว่าง 10-12 ปี

(2) พฤติกรรมในการสูบบุหรี่ครั้งแรกมีสาเหตุ นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมในการสูบบุหรี่ครั้งแรกมีสาเหตุ คือ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน รองลงมา คือ เลียนแบบจากสื่อต่างๆ เช่น ดารา ภาพยนตร์ รองลงมาคือ อยากรทดลองสูบ ตามผู้ใหญ่หรือคนรู้จัก รองลงมา คือ เพื่อลดความกดดันจากปัญหาต่างๆ เพื่อนชวนหรือตามเพื่อนและน้อยสุดคืออื่นๆ

(3) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อเนื่อง นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อเนื่องมาแล้วเป็นระยะเวลา 1-2 ปี รองลงมาคือ 3-4 ปี รองลงมาคือ มากกว่า 5 ปี และน้อยสุดต่ำกว่า 1 ปี

(4) สาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่เป็นประจำ นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีสาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่เป็นประจำ เนื่องจากเป็นความเคยชิน รองลงมาคือ ลดความกดดันจากการเรียนหรืออื่นๆ รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ความคิด รองลงมาคือ คลายเครียดหรือวิตกกังวล รองลงมาคือ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน รองลงมาคือ เพื่อภาพลักษณ์ที่เป็นผู้ใหญ่ รองลงมาคือเลียนแบบจากสื่อ และน้อยสุด คือ อื่นๆ

(5) พฤติกรรมจำนวนบุหรี่ที่สูบต่อสัปดาห์ นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อสัปดาห์ 2-3 ซอง รองลงมาคือ 4-5 ซอง รองลงมาคือ ต่ำกว่า 1 ซอง และน้อยสุด มากกว่า 6 ซอง

(6) ค่าใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรี่ต่อสัปดาห์ นิสิตกลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรี่ต่อสัปดาห์ เท่ากับ 301-500 บาท รองลงมาคือ 10-300 บาท มากกว่า 500 บาท และน้อยสุดต่ำกว่า 100 บาท

(7) ความต้องการสินค้าและบริการอื่นๆ เกี่ยวเนื่องจากการสูบบุหรี่ นิสิตกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสินค้าและบริการอื่นๆ เกี่ยวเนื่องจากการสูบบุหรี่ คือ หมากฝรั่ง รองลงมาคือ น้ำยาดับกลิ่นปาก รองลงมาคือ ไฟแช็ค รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายในการเลิกสูบบุหรี่ รองลงมาคือ ยาสีฟันเพื่อผู้สูบบุหรี่ รองลงมาคือ การไปรับบริการรักษาผลกระทบจากการสูบบุหรี่ และน้อยสุด คือ อื่นๆ

(8) พฤติกรรมปกติจะสูบบุหรี่เมื่อ นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมปกติจะสูบบุหรี่เมื่อระหว่างใช้ความคิด รองลงมาคือ ขณะเข้าห้องน้ำ รองลงมาคือ เวลาก่อนเข้าเรียน รองลงมาคือ เมื่อรู้สึกเครียด รองลงมาคือ ตอนเที่ยวกลางคืนหรือสังสรรค์ รองลงมาคือ ตอนเข้าหลังตื่นนอน และน้อยสุด เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(9) สาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ นิสิตกลุ่มตัวอย่างมีสาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ คือ ช่วงสอบ รองลงมาคือ เมื่อรู้สึก

เครียดและกดดัน รองลงมาคือ เมื่อตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ รองลงมาคือ ตอนเที่ยวกลางคืน หรือสังสรรค์ รองลงมาคือ แก้ไขปัญหาส่วนตัว รองลงมาคือ และน้อยสุด คือ ระหว่างใช้ความคิด

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

(1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}= 3.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัจจัยของราคาบุหรี่สามารถซื้อได้ในร้านค้าทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) รองลงมาคือ รายได้ที่ท่านได้รับเพียงพอต่อการซื้อบุหรี่มาสูบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$) และน้อยสุดคือ ท่านสูบบุหรี่โดยใช้เงินจากทุนกู้ยืมมาซื้อบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.98$)

(2) ปัจจัยด้านสังคม นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}= 3.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มเพื่อนที่คบหาขอรับการสูบบุหรี่ของท่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$) รองลงมาคือ ลักษณะที่พ่อกาตัย เช่น หอบหืด บ้าน ฯลฯ ของท่านมีบรรยากาศที่ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.60$) และน้อยสุด คือ การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ทำให้ท่านไม่ยอมสูบบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.16$)

(3) ปัจจัยด้านจิตวิทยา นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}= 3.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มเพื่อนที่คบหาขอรับการสูบบุหรี่ของท่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.46$) รองลงมา คือ สุขภาพของคนรอบข้าง มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของท่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.38$) และน้อยสุด คือ ท่านสูบบุหรี่เพราะสมาชิกในครอบครัวของท่านสูบบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.13$)

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

นิสิตบางคนยังมีค่านิยมที่ยึดติดกับการบุหรี่ยิ่งกว่าผลกระทบที่จะเกิดในอนาคต รวมทั้งการไม่สนใจคนรอบข้าง ที่ได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมดังกล่าวด้วย

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา ผลการศึกษา พบว่า

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุ 13-15 ปี สูบบุหรี่ครั้งแรกมีสาเหตุ คือ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน สูบบุหรี่ต่อเนื่องมาแล้วเป็นระยะเวลา 1-2 ปี สาเหตุที่ทำให้สูบบุหรี่เป็นประจำ เนื่องจากเป็นความเคยชิน จำนวนบุหรี่ที่สูบต่อสัปดาห์ 2-3 ซอง มีค่าใช้จ่ายที่ใช้ซื้อบุหรี่ต่อสัปดาห์ เท่ากับ 301-500 บาท มีความต้องการสินค้าและบริการอื่นๆ เกี่ยวเนื่องจากการสูบบุหรี่ คือ หมากฝรั่ง ปกติจะสูบบุหรี่เมื่อ ระหว่างใช้ความคิด และสาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ คือ ช่วงสอบ

ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา ตามกรอบแนวคิดจำนวน 3 ปัจจัย เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยของราคาบุหรี่สามารถซื้อได้ในร้านค้าทั่วไป เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ รายได้ที่ได้รับเพียงพอต่อการซื้อบุหรี่มาสูบ และนิสิตสูบบุหรี่โดยใช้เงินจากทุนกู้ยืมมาซื้อบุหรี่ตามลำดับ **ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า** ในปัจจุบันถึงแม้จะมีกฎหมายห้ามผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ซื้อขายบุหรี่ แต่นิสิตส่วนใหญ่จะมีอายุมากกว่า 18 ปี จึงทำให้สามารถซื้อบุหรี่มาสูบได้เอง กอปรกับร้านค้าขายของชำ ร้านสะดวกซื้อทั่วไป ต่างก็มีบุหรี่ขายอีกทั้งราคาบุหรี่มีให้เลือกหลากหลายราคา จึงทำให้นิสิตสามารถที่จะเลือกซื้อบุหรี่ให้ระดับของศักยภาพทางการเงินที่ตนเองสามารถซื้อมาสูบได้ **สอดคล้องกับงานวิจัยของ** จอมภักดิ์ คลังระหัดและคณะ (2547:บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมของการสูบบุหรี่ของนักศึกษาหญิง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า แหล่งที่ซื้อบุหรี่คือร้านค้าหลังมหาวิทยาลัย ร้านสะดวกซื้อในอำเภอหัวหิน และซื้อจากเพื่อนนักศึกษาที่พักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย ซึ่งทั้งสองงานวิจัยมีปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิตและนักศึกษา

ปัจจัยด้านสังคม นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนที่คบหาขอรับการสูบบุหรี่ของนิสิต เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ

ลักษณะที่พักอาศัย เช่น หอพัก บ้าน ฯลฯ ของนิสิตมีบรรยากาศที่ทำให้อยากสูบบุหรี่ และการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ทำให้ท่านไม่อยากสูบบุหรี่ ตามลำดับ **ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า** ค่านิยมของวัยรุ่นไทย หากจะเข้ากลุ่มเพื่อนก็ต้องกล้าสูบบุหรี่ กลุ่มเพื่อนจึงจะยอมรับและยอมรับคบหา **สอดคล้องกับงานวิจัย**ของ ธาณินทร์ สุทธิประเสริฐ (2543:บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ทศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่และค่านิยมต่อการสูบบุหรี่ภายในกลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับสมมุติฐานการศึกษาที่กล่าวตรงกันว่า ค่านิยมต่อการสูบบุหรี่ภายในกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่

ปัจจัยด้านจิตวิทยา นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเพื่อนที่คบหายอมรับการสูบบุหรี่ของนิสิต เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ สุขภาพของคนรอบข้าง มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของนิสิต และสูบบุหรี่เพราะสมาชิกในครอบครัวของท่านสูบบุหรี่ ตามลำดับ **ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า** นิสิตกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ผลกระทบของการสูบบุหรี่ว่าสุขภาพของคนรอบข้างมีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของนิสิต รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวของนิสิต ก็มีคนสูบบุหรี่น้อย ก็อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านสังคม คือ การเข้ากลุ่มและการยอมรับจากเพื่อน ก็มีอิทธิพลมากกว่าปัจจัยด้านจิตวิทยา **สอดคล้องกับงานวิจัย**ของจันทนา จันทรไพจิตร (2541) ได้ศึกษาเหตุผลในการสูบบุหรี่ และศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อเหตุผลในการสูบบุหรี่มากอยู่ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน คือ เพราะเพื่อนชวนให้สูบเพื่อเข้าสังคมกับเพื่อนที่สูบบุหรี่และต้องการการยอมรับจากเพื่อน ซึ่งเป็นปัจจัยด้านจิตวิทยาที่ไปกำหนดพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมและเพิ่มการรับรู้ผลกระทบของการสูบบุหรี่ รวมทั้งการรณรงค์เพื่อปรับทัศนคติและค่านิยม ซึ่งมีผลต่อการสูบบุหรี่ในกลุ่มเพื่อน การคบเพื่อนที่ไม่สูบบุหรี่ในการป้องกัน การสูบบุหรี่ของนิสิต
2. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีกลุ่ม หรือชมรมส่งเสริมการไม่สูบบุหรี่ขึ้น เพื่อเป็นการสร้างแนวร่วมและค่านิยม และแรงจูงใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นในสถาบันการศึกษา

3. มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรม โดยให้นิสิตเป็นแบบในการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ บริเวณร้านค้าและร้านสะดวกซื้อรอบ ๆ มหาวิทยาลัย ในการงดขายบุหรี่ในกับนิสิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนิสิต โดยเพิ่มตัวแปรบางตัวที่ได้ศึกษาไว้ เช่น ปัญหาครอบครัว ความยากง่ายของการซื้อหาผลิตภัณฑ์บุหรี่ การยอมรับการสูบบุหรี่ในกลุ่มเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาว่า การสูบบุหรี่ของนิสิต มีความสัมพันธ์กับ การเสพยาเสพติดชนิดอื่นหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกสินทร์ หลวงละ และคณะ. (2549). **พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.
- จันทนา จันทรไพจิตร. (2541). **เหตุผลในการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดเชียงใหม่**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราพร สุวรรณธีรารังกูร. (2542). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในสถานศึกษาจังหวัดเชียงใหม่**. ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราพร สุวรรณ. 2542. **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในสถานศึกษา**. จังหวัดเชียงใหม่ “**บุหรี่บุหรี่บุหรี่**” [ออนไลน์] เว็บไซต์ www.anamai.moph.go.th สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2554.
- จอมภาค คลังระหัดและคณะ. (2547). **พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาหญิง**. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี.
- ธานีรินทร์ สุทธิประเสริฐ. (2543). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคจังหวัดสุพรรณบุรี**. กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลเจ้าพระยา ยมราช.
- นภาพรณ เต่งแก้ว. (2544). **พฤติกรรมการบริโภคสุรา เบียร์ และบุหรี่ของนักศึกษาชายมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. งานวิจัยค้นคว้าอิสระชั้นปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาวิณี อยู่ประเสริฐ. (2540). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร**. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นันทวรรณ วิจิตรวาทการ. (2546). **อัตราชุกของการสูบบุหรี่ในเด็กนักเรียนในประเทศไทย**. วิทยาลัยการสาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลินี ภูวนันท์. (2536). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชายวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**. ม.ป. ท.

- สุรเดช ชูเดช.(2546). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี**. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2550). **มูลนิธินรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่**. เว็บไซต์ <http://www.smokefreezone.or.th>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2546), **สถานการณ์การสูบบุหรี่ของประเทศไทย**, บทความ. เสมอเหมือน ไลหะกิจ.(2548). **ทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.และมหาวิทยาลัยแม่โจ้**.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉราพรรณ สร้อยทอง. (2542). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น**. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาการระบาด) บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อ้อมใจ จิรพฤตศิริ. (2548) **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของสตรีวัยรุ่น**.พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต(การพยาบาลสตรี) บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยพะเยา

คำชี้แจง แบบสอบถามของงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยพะเยา ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่แท้จริง ผลของการวิจัยไม่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับของท่าน หรือเติมคำ ข้อความลงในช่องว่าง ที่กำหนดไว้

1. เพศ

() 1.ชาย () 2.หญิง

2. อายุ ปี

3. คณะที่กำลังศึกษาอยู่

() 1.คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ () 2.คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

() 3.คณะนิติศาสตร์ () 4.คณะพยาบาลศาสตร์

() 5.คณะแพทยศาสตร์ () 6.คณะเภสัชศาสตร์

() 7.คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ () 8.คณะวิทยาศาสตร์

() 9.คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ () 10.คณะวิศวกรรมศาสตร์

() 11.คณะสหเวชศาสตร์ () 12.คณะศิลปศาสตร์

() 13.คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์

() 14.วิทยาลัยพลังงานและสิ่งแวดล้อม

4. รายได้ต่อเดือนของท่าน (หมายถึง รายได้จากผู้ปกครอง, ทุนการศึกษาและรายได้เสริม)

() 1. ไม่เกิน 2,000 บาท () 2. 2,001 – 3,000 บาท

() 3. 3,001 – 4,000 บาท () 4. 4,001 – 5,000 บาท

() 5. 5,001 – 6,000 บาท () 6. มากกว่า 6,000 บาท

5. ที่พักอาศัยปัจจุบันของท่าน

- () 1.บ้าน () 2.หอพักในมหาวิทยาลัย () 3.หอพักในกำกับมหาวิทยาลัย
() 4.หอพักเอกชน () 5.อื่นๆ ระบุ

6. อาชีพของผู้ปกครอง

- () 1.รับราชการ () 2.รัฐวิสาหกิจ () 3.รับจ้าง
() 4.ธุรกิจส่วนตัว () 5.เกษตรกรรม () 6.อื่นๆระบุ
.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมกาสูบหรี่

คำชี้แจง ระบุข้อมูลในช่องว่าง หรือ เขียนลำดับ 1 - 3 ในข้อที่มีตัวเลือก โดย 1 แสดงถึงสาเหตุที่เป็นลำดับแรก 2 และ 3 เป็นลำดับตามมา

1. ท่านสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุกี่ปี

- () ต่ำกว่า 10 ปี () 10 - 12 ปี
() 13 - 15 ปี () มากกว่า 15 ปี

2. สาเหตุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก (เลือก 3 ลำดับ เขียน 1 2 3)

- () เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน () ตามผู้ใหญ่หรือคนรู้จัก
() เลียนแบบจากสื่อ ต่าง เช่น ดารา ภาพยนตร์ () อยากทดลองสูบ
() เพื่อลดความกดดันจากปัญหาต่างๆ () เพื่อนชวนหรือตามเพื่อน
() อื่นๆ ระบุ

3. ท่านสูบบุหรี่ต่อเนื่องมาแล้วเป็นระยะเวลากี่ปี

- () ต่ำกว่า 1 ปี () 1 - 2 ปี
() 3 - 4 ปี () มากกว่า 5 ปี

4. สาเหตุที่ทำให้สูบเป็นประจำ (เลือก 3 ลำดับ เขียน 1 2 3)

- () ลดความกดดันจากการเรียนหรืออื่นๆ () เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ความคิด
() เป็นความเคยชิน () เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน
() คลายเครียดหรือวิตกกังวล () เลียนแบบจากสื่อ
() เพื่อภาพลักษณ์ที่เป็นผู้ใหญ่ () อื่นๆ ระบุ.....

5. จำนวนบุหรี่ที่ท่านสูบต่อสัปดาห์กี่ซอง

- () ต่ำกว่า 1 ซอง () 2 - 3 ซอง
() 4 - 5 ซอง () มากกว่า 6 ซอง

6. ค่าใช้จ่ายที่ท่านใช้ซื้อบุหรีต่อสัปดาห์กี่บาท

- () ต่ำกว่า 100 บาท () 101 – 300 บาท
 () 301 – 500 บาท () มากกว่า 500 บาท

7. ความต้องการสินค้าและบริการอื่นๆเกี่ยวเนื่องจากการสูบบุหรี (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () หมากฝรั่ง () น้ำยาดับกลิ่นปาก
 () ไฟแช็ค () ยาสีฟันเพื่อผู้สูบบุหรี
 () ค่าใช้จ่ายในการเลิกสูบบุหรี () การไปรับบริการรักษาผลกระทบจากการสูบบุหรี
 () อื่นๆ ระบุ

8. โดยปกติจะสูบบุหรีเมื่อ (เลือก 3 ลำดับ เขียน 1 2 3 จากมากไปน้อย)

- () ตอนเช้าหลังตื่นนอน () ขณะเข้าห้องน้ำ
 () เวลาก่อนเข้าเรียน () เมื่อรู้สึกเครียด
 () ตอนเที่ยงกลางคืนหรือสังสรรค์ () เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 () ว่างๆใช้ความคิด () อื่นๆ ระบุ

9. สาเหตุที่ทำให้ปริมาณการสูบบุหรีเพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ (เลือก 3 ลำดับ เขียน 1 2 3)

- () ช่วงสอบ () เมื่อรู้สึกเครียดและกดดัน
 () ตอนเที่ยงกลางคืนหรือสังสรรค์ () แก้ไขปัญหาส่วนตัว
 () เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ () ว่างๆใช้ความคิด
 () อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา
คำชี้แจง ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของท่าน โดยมีค่าระดับดังนี้
(กรุณาตอบทุกข้อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
1. ราคาของบุหรี่ สามารถหาซื้อได้ในร้านค้าทั่วไป					
2. รายได้ที่ท่านได้รับเพียงพอต่อการซื้อบุหรี่มาสูบ					
3. ท่านมีค่าใช้จ่ายจากสินค้าอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อใช้ในการดับกลิ่นบุหรี่					
4. ท่านนำเงินที่ผู้ปกครองให้ใช้รายเดือนส่วนหนึ่งนำมาซื้อบุหรี่					
5. ท่านสูบบุหรี่โดยใช้เงินจากทุนกู้ยืมมาซื้อบุหรี่					
ปัจจัยด้านสังคม					
1. ท่านสูบบุหรี่เพราะสมาชิกในครอบครัวของท่านสูบบุหรี่					
2. การมีเพื่อนที่สูบบุหรี่ มีส่วนทำให้ท่านตัดสินใจสูบบุหรี่					
3. ลักษณะที่พักอาศัย เช่น หอพัก บ้าน ฯลฯ ของท่านมีบรรยากาศที่ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่					
4. กลุ่มเพื่อนที่คบหาขอรับการสูบบุหรี่ของท่าน					
5. สุขภาพของคนรอบข้าง มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของท่าน					
6. การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ทำให้ท่านไม่อยากจะสูบบุหรี่					
7. แบบอย่างจากสื่อต่างๆ ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่เมื่อได้เห็นตัวอย่างของคนสูบบุหรี่					
8. การยอมรับจากสังคมการสูบบุหรี่เป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องส่วนตัว และไม่สร้างความเดือดร้อน					

9. การสูบบุหรี่ไม่มีผลต่อภาพลักษณ์ของท่าน					
ปัจจัยด้านจิตวิทยา					
1. ท่านสูบบุหรี่เพราะสมาชิกในครอบครัวของท่านสูบบุหรี่					
2. การมีเพื่อนที่สูบบุหรี่ มีส่วนทำให้ท่านตัดสินใจสูบบุหรี่					
3. ลักษณะที่พื้กอาศัย เช่น หอพัก บ้าน ฯลฯ ของท่านมีบรรยากาศที่ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่					
4. กลุ่มเพื่อนที่คบหาสมัครรับการสูบบุหรี่ของท่าน					
5. สุขภาพของคนรอบข้าง มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของท่าน					
6. การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ทำให้ท่านไม่ยอมสูบบุหรี่					
7. แบบอย่างจากสื่อต่างๆ ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่เมื่อได้เห็นตัวอย่างของคนสูบบุหรี่					
8. การยอมรับจากสังคมการสูบบุหรี่เป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องส่วนตัว และไม่สร้างความเดือดร้อน					
9. การสูบบุหรี่ไม่มีผลต่อภาพลักษณ์ของท่าน					

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ปัจจัยด้านสังคม

ปัญหา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ปัจจัยด้านจิตวิทยา

ปัญหา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ขอขอบคุณท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามชุดนี้

แบบสอบถาม

ประสิทธิผลการให้บริการงานทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลตำบลเวียงลอ

อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจประสิทธิผลการให้บริการงานทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลตำบลเวียงลอ ของนางสาวอัญชลี นาแพร์ หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาเทศบาลและนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในส่วนที่มีปัญหาเพื่อการบริการให้มีความเหมาะสมต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการ ประกอบด้วยด้านต่างๆ

- 1.ด้านกระบวนการและขั้นตอนในการให้บริการ
- 2.ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
- 3.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ส่วนที่ 3 ประสิทธิผลการให้บริการ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไปที่มีต่อการบริการด้านงานทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียน
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงลอ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้ด้วยการใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อ
ที่ท่านเห็นว่าตรงกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี () 20 – 30 ปี () 31 – 40 ปี
() 41 – 50 ปี () 51 – 60 ปี () 61 ปี ขึ้นไป

3. การศึกษา

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา / ปวช.
() อนุปริญญา / ปวส. ()ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี ()อื่น (โปรดระบุ).....

4. อาชีพ

- () เกษตรกรรม () นักเรียน / นักศึกษา
() ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย () ไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ
() รับจ้างทั่วไป () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
() รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

5. จำนวนคนที่อยู่อาศัย

- () 1 คน () 4-5 คน
() 2-3 คน () 6 คนขึ้นไป

6. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 5,000 บาท () 5,001 – 10,000 บาท
() 10,001 – 15,000 บาท () 15,001 – 20,000 บาท
() ตั้งแต่ 20,001 บาท ขึ้นไป

7. เรื่องที่ขอรับบริการ

☐ การขอข้อมูลข่าวสารทางราชการ	☐ การขอรับบริการด้านทะเบียนราษฎร
☐ การยื่นเรื่องรื้อรถบรรทุก / รื้อโรงเรียน	☐ การแจ้งการตาย
☐ การใช้บริการถ่ายเอกสาร	☐ การขอหนังสือรับรองการเกิด
☐ การแจ้งการย้ายที่อยู่	☐ การขอเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน
☐ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร	☐ การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน
☐ การแจ้งการเกิด	☐ การแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง
☐ การขอคัดสำเนาต่างๆ	☐ การแจ้งย้ายเข้า
☐ การแจ้งย้ายออก	☐ เรื่องอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการ ประกอบด้วยด้านต่างๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของท่าน ให้มากที่สุด

ข้อคำถาม		สภาพการให้บริการ		
		มี	ไม่แน่ใจ	ไม่มี
1.	ด้านกระบวนการและขั้นตอนในการให้บริการ			
1.1	มีช่องทางการให้บริการที่หลากหลาย			
1.2	มีขั้นตอนการให้บริการอย่างเป็นระบบและชัดเจน			
1.3	การให้บริการแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจน			
1.4	มีป้ายแสดงลำดับขั้นตอนและระยะเวลาให้บริการอย่างชัดเจน			
1.5	ความเสมอภาคในการให้บริการ			
1.6	ความเป็นธรรมของขั้นตอน วิธีการให้บริการ(เรียงตามลำดับก่อน-หลัง)			
2.	ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ			
2.1	เจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างเป็นระบบอย่างเป็นธรรมชาติ			
2.2	เจ้าหน้าที่มีความรู้ในเรื่องที่ปฏิบัติงาน			
2.3	เจ้าหน้าที่รับฟังและตอบคำถามผู้มารับบริการ			
2.4	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้มารับบริการได้			
2.5	เจ้าหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้			

ข้อคำถาม	สภาพการให้บริการ		
	มี	ไม่แน่ใจ	ไม่มี
3.	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
3.1	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ให้บริการ เช่น ที่จอดรถ บริการน้ำดื่ม ฯลฯ		
3.2	มีเครื่องมือ อุปกรณ์ ระบบในการบริการข้อมูลสารสนเทศ		
3.3	มีการประชาสัมพันธ์		
3.4	มีเอกสาร/แผ่นพับ/ข้อมูลการให้บริการต่างๆ		
3.5	มีการจัดผังการให้บริการอาคาร		
3.6	อาคารสถานที่ให้บริการมีความสะอาด		
3.7	การรักษาความปลอดภัยของสถานที่		

ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการให้บริการ

ประสิทธิภาพการให้บริการ					
ลำดับ	5	4	3	2	1
1.การเข้าถึงผู้ใช้บริการ					
2.การติดต่อสั่งการ					
3.ความสามารถ					
4.ความมีน้ำใจ					
5.ความน่าเชื่อถือ					
6.ความไว้วางใจหรือความคงเส้นคงวา					
7.การตอบสนองผู้ใช้บริการ					
8.ความปลอดภัย					
9.ลักษณะภายนอก					
10.การเข้าใจและรู้จักผู้ใช้บริการ					
11.ความเป็นกันเอง					
12.ความรวดเร็ว					
13.การให้คำแนะนำกับประชาชน					
14.ระยะเวลาในการให้บริการ					
15.ผลที่ได้รับจากการบริการ					
16.ผลผลิตการให้บริการ					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะทั่วไปที่มีต่อการบริการด้านงานทะเบียนราษฎร

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อความเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของท่าน

3.1 ท่านเห็นว่าการให้บริการของสำนักงานเทศบาลตำบลเวียงลอควรมีการปรับปรุงแก้ไข
อย่างไร

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ข
ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ประสิทธิผลการให้บริการงานทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลตำบลเวียงลอ
อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ประสิทธิผลการให้บริการงานทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลตำบลเวียงลอ
อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
23	1	1	1	3	1	ใช้ได้
24	1	1	1	3	1	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1	ใช้ได้
32	1	1	1	3	1	ใช้ได้
33	1	1	1	3	1	ใช้ได้
34	1	1	1	3	1	ใช้ได้
35	1	1	1	3	1	ใช้ได้
36	1	1	1	3	1	ใช้ได้
37	1	1	1	3	1	ใช้ได้
38	1	1	1	3	1	ใช้ได้
39	1	1	1	3	1	ใช้ได้
40	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
(อาจารย์มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา)
2. นายไพฑูรย์ หาญภักดีสกุล
(ปลัดอำเภอ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา)
3. นายณธพรหม วงศ์ราษฎร์
(เจ้าหน้าที่บริหารงานทะเบียนและบัตร 7๑)

ประวัติผู้ทำการศึกษา

ประวัติผู้ทำการศึกษา

ชื่อ – สกุล : นางสาวอัญชลี นาแพร่
เกิดเมื่อวันที่ : 23 กรกฎาคม 2514
สถานที่เกิด : 45 หมู่ที่ 8 ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 45 หมู่ที่ 8 ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ : เจ้าพนักงานทะเบียน ระดับ 4
สถานที่ทำงาน : สำนักงานเทศบาลตำบลเวียงลอ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533 : มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2542 : อนุปริญญาศิลปศาสตร (เอกบริหารธุรกิจ)สถาบันราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2550 : บริหารธุรกิจบัณฑิต(เอกการจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2550 : เจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2552 : เจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 3 เทศบาลตำบลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2553 : เจ้าพนักงานทะเบียน 3 เทศบาลตำบลแม่ใจ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2554-ปัจจุบัน : เจ้าพนักงานทะเบียน 4 เทศบาลตำบลเวียงลอ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล นายอนุชา เสริมสุข
วัน เดือน ปี เกิด 25 กุมภาพันธ์ 2529
ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 194 หมู่ 1 ตำบลศาลา อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง
ที่ทำงานปัจจุบัน กองกลาง งานประชุมและพิธีการ มหาวิทยาลัยพะเยา
โทรศัพท์ 0-5446-6666 ต่อ 1017, โทรสาร 0-54466-690
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2550 : ศศ.บ. (พัฒนาลังคม) มหาวิทยาลัยนเรศวร

